СОФАРМА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2014 година

	Приложения		2014 BGN'000	2013 BGN'000	
				Преизчислен	
Приходи	4		201,456	216,054	
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	5		4,013	3,079	
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство	3		10,296	(7,006)	*
Разходи за суровини и материали	6		(60,600)	(54,932)	
Разходи за външни услуги	7		(71,347)	(59,659)	
Разходи за персонала	8		(34,403)	(32,328)	
Разходи за амортизация	16,17		(15,866)	(11,716)	
Други разходи за дейността	9,10		(9,717)	(8,059)	
Печалба от оперативна дейност			**23,832**	**45,433**	
Обезценка на нетекущи активи	11		(3,252)	(193)	
Финансови приходи	12		12,997	9,987	
Финансови разходи	13		(4,672)	(17,338)	
Финансови приходи/(разходи), нетно			**8,325**	**(7,351)**	
Печалба преди данък върху печалбата			**28,905**	**37,889**	
Разход за данък върху печалбата	3,14		(2,374)	(4,349)	*
Нетна печалба за годината			**26,531**	**33,540**	*
Други компоненти на всеобхватния доход:					
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:					
Загуба по преоценки на имоти, машини и оборудване	16,18		(6)	(353)	
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	32		(299)	(80)	
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани	14		1	35	
			(304)	**(398)**	
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:					
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба			113	470	
			113	**470**	
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	15		**(191)**	**72**	
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА			**26,340**	**33,612**	
Доход на акция	29	BGN	**0.21**	**0.26**	*

Приложенията на страници от 5 до 98 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор: ***д.и.н.Огнян Донев***

Финансов директор: ***Борис Борисов***

Гл. счетоводител (съставител): ***Йорданка Петкова***

* преизчислен

27/03/2015

СОФАРМА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2014 година

	Приложения	31 декември 2014 BGN'000	31 декември 2013 BGN'000 *Преизчислен*
АКТИВ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	16	192,728	198,158
Нематериални активи	17	2,442	3,661
Инвестиционни имоти	18	22,368	22,555
Инвестиции в дъщерни дружества	19	103,068	101,207
Инвестиции в асоциирани дружества	20	7,015	-
Инвестиции на разположение и за продажба	21	4,439	6,862
Дългосрочни вземания от свързани предприятия	22	33,150	25,649
Други дългосрочни вземания	23	6	17
		365,216	**358,109**
Текущи активи			
Материални запаси	3,24	54,047	51,249 *
Вземания от свързани предприятия	25	99,505	103,350
Търговски вземания	26	23,268	22,155
Други вземания и предплатени разходи	27	11,024	7,241
Парични средства и парични еквиваленти	28	2,935	8,198
		190,779	**192,193**
ОБЩО АКТИВИ		**555,995**	**550,302**
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		132,000	132,000
Обратно изкупени собствени акции		(17,203)	(18,105)
Резерви		246,243	220,935
Неразпределена печалба	3	28,666	35,905 *
	29	**389,706**	**370,735**
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Дългосрочни банкови заеми	30	37,972	48,723
Пасиви по отсрочени данъци	3,31	3,988	3,943 *
Дългосрочни задължения към персонала	32	2,219	1,855
Правителствени финансирания	33	3,358	3,534
Задължения по финансов лизинг	34	34	49
		47,571	**58,104**
Текущи задължения			
Краткосрочни банкови заеми	35	90,761	98,878
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	30	7,391	3,822
Задължения към свързани предприятия	36	7,929	7,836
Търговски задължения	37	6,553	4,973
Задължения за данъци	38	902	1,243
Задължения към персонала и за социално осигуряване	39	4,213	3,736
Други текущи задължения	40	969	975
		118,718	**121,463**
ОБЩО ПАСИВИ		**166,289**	**179,567**
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		**555,995**	**550,302**

Приложенията на страници от 5 до 98 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 98 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан от негово име на 27 март 2015 година от:

Изпълнителен директор:
д.и.н.Огнян Донев

Финансов директор:
Борис Борисов

Гл. счетоводител (съставител):
Йорданка Петкова

* преизчислен

СОФАРМА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2014 година

	Приложения	2014 BGN'000	2013 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		217,314	265,501
Плащания на доставчици		(143,724)	(140,584)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(32,695)	(31,121)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(5,227)	(1,926)
Възстановени данъци (без данъци върху печалбата)		3,412	7,759
Платени данъци върху печалбата		(4,842)	(3,550)
Възстановени данъци върху печалбата		-	1,300
Платени лихви и банкови такси по заеми за оборотни средства		(3,011)	(4,726)
Курсови разлики, нетно		(145)	(442)
Други постъпления/(плащания), нетно		(931)	(768)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**30,151**	**91,443**
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и оборудване		(7,996)	(19,139)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване		335	33
Покупки на нематериални активи		(50)	(494)
Покупки на инвестиционни имоти		(1,005)	(2,477)
Покупки на акции в асоциирани дружества		(3,136)	-
Покупки на инвестиции на разположение и за продажба		(1,425)	(956)
Постъпления от продажба на инвестиции на разположение и за продажба		133	1,611
Покупки на акции/дялове в дъщерни дружества		(5,988)	(10,300)
Постъпления от продажба на акции/дялове в дъщерни дружества		5,046	3,225
Постъпления от ликвидационни дялове в дъщерни дружества		-	109
Постъпления от дивиденти от инвестиции в дъщерни дружества и от инвестиции на разположение и за продажба		6,332	5,852
Предоставени заеми на свързани предприятия		(19,480)	(15,892)
Възстановени заеми, предоставени на свързани предприятия		12,555	21,872
Предоставени заеми на други предприятия		(518)	(1,215)
Възстановени заеми, предоставени на други предприятия		362	1,597
Получени лихви по предоставени заеми и депозити		3,583	2,284
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		**(11,252)**	**(13,890)**
Парични потоци от финансова дейност			
Постъпления от дългосрочни банкови заеми		-	4,165
Изплащане на дългосрочни банкови заеми		(7,186)	(9,297)
Постъпления от краткосрочни банкови заеми (овърдрафт), нетно		5,327	-
Изплащане на краткосрочни банкови заеми (овърдрафт), нетно		(13,328)	(53,954)
Платени лихви и такси по заеми с инвестиционно предназначение		(1,661)	(2,308)
Постъпления от продажба на обратно изкупени собствени акции		2,784	-
Обратно изкупени собствени акции		(1,263)	(5,949)
Изплатени дивиденти		(8,811)	(8,827)
Плащания по финансов лизинг		(95)	(94)
Получени правителствени финансирания		-	3,787
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		**(24,233)**	**(72,477)**
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		**(5,334)**	**5,076**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		7,671	2,595
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	28	**2,337**	**7,671**

Приложенията на страници от 5 до 98 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор: *д.и.н. Огнян Донев*

Финансов директор: *Борис Борисов*

Гл. счетоводител (съставител): *Йорданка Петкова*

СОФАРМА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2014 година

	Приложения	Основен акционерен капитал	Обратно изкупени собствени акции	Законови резерви	Преоценъчен резерв - имоти, машини и оборудване	Резерв по финансови активи на разположение и за продажба	Допълнителни резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2013 година (оригинално отчетено)		**132,000**	**(12,156)**	**25,934**	**25,093**	**514**	**138,387**	**41,060**	**350,832**
Ефекти от промяна в счетоводната политика	3	-	-	-	-	-	-	1,170	1,170
Салдо към 1 януари 2013 година (преизчислено)		**132,000**	**(12,156)**	**25,934**	**25,093**	**514**	**138,387**	**42,230**	**352,002**
Промени в собствения капитал за 2013 година									
Обратно изкупени собствени акции		-	(5,949)	-	-	-	-	-	(5,949)
Разпределение на печалбата за:		-	-	4,117	-	-	28,121	(41,168)	(8,930)
** резерви*		-	-	*4,117*	-	-	*28,121*	*(32,238)*	-
** дивиденти*		-	-	-	-	-	-	*(8,930)*	*(8,930)*
Общ всеобхватен доход за годината (оригинално отчетен)		**-**	**-**	**-**	**(318)**	**470**	**-**	**33,581**	**33,733**
Ефекти от промяна в счетоводната политика	3	-	-	-	-	-	-	(121)	(121)
Общ всеобхватен доход за годината (преизчислен), в т.ч.:		**-**	**-**	**-**	**(318)**	**470**	**-**	**33,460**	**33,612**
** нетна печалба за годината*		-	-	-	-	-	-	*33,540*	*33,540*
** други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци*		-	-	-	*(318)*	*470*	-	*(80)*	*72*
Прехвърляне към неразпределена печалба		-	-	-	(1,383)	-	-	1,383	-
Салдо към 31 декември 2013 година (оригинално отчетено)		**132,000**	**(18,105)**	**30,051**	**23,392**	**984**	**166,508**	**34,856**	**369,686**
Ефекти от промяна в счетоводната политика	3	-	-	-	-	-	-	1,049	1,049
Салдо към 31 декември 2013 година (преизчислено)	29	**132,000**	**(18,105)**	**30,051**	**23,392**	**984**	**166,508**	**35,905**	**370,735**
Промени в собствения капитал за 2014 година									
Ефект от придобиване на обратно изкупени акции		-	902	-	-	-	-	619	1,521
Разпределение на печалбата за:		-	-	3,504	-	-	22,649	(35,043)	(8,890)
** резерви*		-	-	*3,504*	-	-	*22,649*	*(26,153)*	-
** дивиденти*		-	-	-	-	-	-	*(8,890)*	*(8,890)*
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		**-**	**-**	**-**	**(5)**	**113**	**-**	**26,232**	**26,340**
** нетна печалба за годината*		-	-	-	-	-	-	*26,531*	*26,531*
** други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци*		-	-	-	*(5)*	*113*	-	*(299)*	*(191)*
Прехвърляне към неразпределена печалба		-	-	-	(953)	-	-	953	-
Салдо към 31 декември 2014 година	29	**132,000**	**(17,203)**	**33,555**	**22,434**	**1,097**	**189,157**	**28,666**	**389,706**

Приложенията на страници от 5 до 98 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор: ***д.и.н.Огнян Донев***

Финансов директор: ***Борис Борисов***

Гл.счетоводител (съставител): ***Йорданка Петкова***

АФА

София
Рег. №015
"АФА" ООД

27/03/2015

СОФАРМА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2014 година

ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА	37
4. ПРИХОДИ	38
5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	39
6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	41
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	42
8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	43
9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	43
10. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	44
11. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	44
12. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	44
13. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	45
14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	45
15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	46
16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	47
17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	49
18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	50
19. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	52
20. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	55
21. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	57
22. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	61
23. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	62
24. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	62
25. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	63
26. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	67
27. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	69
28. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	70
29. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	71
30. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	74
31. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	74
32. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	76
33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	79
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	79
35. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	80
36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	81
37. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	82
38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	82
39. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	83
40. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	83
41. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	83
42. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	85
43. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	94
44. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	95
45. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	98

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Софарма АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение № 1/1991 г. на Софийски градски съд.

1.1.Собственост и управление

Софарма АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2014 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Донев инвестмънтс холдинг АД	25.27
Телекомплект инвест АД	20.42
Ромфарм компани ООД	18.42
Софарма АД (обратно изкупени акции)	3.87
Други юридически лица	28.93
Физически лица	3.09

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

Д.и.н Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

Към 31 декември 2014 г. общият брой на персонала в дружеството е 1,825 работници и служители (2013 г.: 1,793).

1.2.Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на лекарствени субстанции и лекарствени форми;
- научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства.

1.3.Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската креда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2012 – 2014 г. са представени в таблицата по – долу:

Показател	**2012**	**2013**	**2014**
БВП в млн. лева *	80,044	80,282	82,029
Реален растеж на БВП **	0.5	1.1	1.9
Инфлация в края на годината *	2.8	-0.9	-2.0
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.52	1.47	1.47
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.48	1.42	1.61
Основен лихвен процент в края на годината	0.03	0.02	0.02
Безработица (в края на годината) *	11.4	11.8	10.7

** предварителни данни за.2014 г.,*

*** предварителни данни към 30.09.2014 г.*

източник: БНБ, НСИ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Софарма АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2014 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2014 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК от 01.01.2014 г.) – относно прилагането на стандарта за първи път.*

Този стандарт заменя в значителната му част стария МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят подобрени принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол", съдържащо три компонента, определя контролът като единства база за консолидация и дава по-подробни правила и насоки за

оценяване на наличието на отношения на контрол. Стандартът установява и основните задължителни правила по технологията на изготвянето на консолидирани финансови отчети;

• *МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК от 01.01.2014 г.) – относно прилагането на стандарта за първи път.* Този стандарт заменя МСС 31 Дялове в съвместни предприятия, вкл. и ПКР 13 Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от контролиращите съдружници. Той въвежда само два типа съвместни споразумения – съвместни дейности и съвместни дружества, като установеният критерий за класификация не е правната форма, а същността на правата и задълженията на всяка страна в конкретното споразумение, т.е. дали са права върху активите и пасивите, респ. разходите и приходите от съвместното споразумение /съвместна дейност/, или са права върху нетните активи от съвместното споразумение /съвместно дружество/. Стандартът премахва опцията за прилагане на метода на пропорционална консолидация и налага ползването на метода на собствения капитал при консолидация на съвместно контролирани дружества;

• *МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК от 01.01.2014 г.) – относно прилагането на стандарта за първи път.* Този стандарт въвежда нова рамка от изисквания към обхвата на оповестяванията в консолидираните финансови отчети относно участията на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, които са дъщерни, асоциирани съвместни, или неконсолидирани структурни предприятия, вкл. към съдържанието на информацията, за да се осигури възможност да разумна преценка на ефектите и рисковете от тези участия;

• *МСС 27 (изменен 2011 г.) Самостоятелни финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).* Стандартът е преиздаден с променено наименование, като частта от него, която е съдържала рамката относно съдържанието, критериите и технологията на изготвяне на консолидираните финансови отчети, е изцяло обособена в нов стандарт – МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. По този начин в стандарта основно са останали правилата за отчитане и оценяване на *инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия* на ниво самостоятелни отчети на инвеститори в качеството им на дружества-майки, инвеститори със значително влияние и контролиращи съдружници в съвместни предприятия, както и специфичните за този тип отчети оповестявания;

• *МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия –(в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.)*. Стандартът е с променено наименование и обхват и включва рамката за отчитане по метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети както на инвестициите в *асоциираните, така и в съвместните* предприятия, които досега са били под обхвата на МСС 31 Съвместни предприятия, а от 01.01.2013 г. в съответствие с новия МСФО 11;

• *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви.* Тези промени са свързани с уточнение относно приложението на правилата за нетиране на финансови инструменти. Основно те са в четири насоки: а) изясняване на значението на разбирането за „текущо законосъобразно приложимо право за нетиране"; б) приложението за едновременна реализация и споразумение за уреждане; в) нетиране на суми предоставени като гаранция; г) мярката за прилагането на изискванията за нетиране;

• *МСС 36 (променен) Обезценка на активи (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно оповестявания за възстановимата стойност на нефинансови активи.* Тази промяна е свързана с необходимостта от лимитиране на определени оповестявания относно възстановимата стойност по реда на МСС 36 във връзка с изискванията на МСФО 13, при прилагането на методики за изчисление на възстановима стойност на нефинансови активи по справедлива стойност без разходи за продажба*;*

• *КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно налози от страна на правителството.* Това разяснение дава насоки относно критериите за признаване на задължения за държавни такси, данъци, и други подобни суми, наложени от страна на държавата във връзка със закони и регулации, които са извън обхвата на МСС12*;*

За стандарта, посочен по-долу, ръководството е проучило възможния му ефект и е определило, че той не би имал ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции:

• *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно прехвърлянето на деривативи и запазването на възможността за прилагане на счетоводното отчитане на хеджирането.* Тази промяна е свързана с промени в някои отделни законодателства, в които се вменява на субекти, използващи деривативни инструменти нетъргувани на борса, да ги прехвърлят към централизиран орган (клирингова организация/агенция), за да запазят възможността за използване на хеджирне за финансово - счетоводни цели.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2014 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

• *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и

окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъда правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила.Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба", съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. С промените на МСФО 9 от м.юли 2014 г. стандартът е окончателен и се определя датата му на влизане да бъде 1 януари 2018 г.;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 10 (променен)Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК)*. Тази промяна възниква във връзка непоследователност между

изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите транзакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при транзакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно *МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо* задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д)моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договор чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди*;*

- *МСС 1(променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК)*. Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите*;*

• *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното(ДМА) в индустриалното производство*;*

• *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в *дъщерни, асоциирани и съвместни дружества* в самостоятелните финансови отчети;

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права" и „пазарно условие" и са добавени „условие на изпълнението" и „условие на услугата" (МСФО 2); б) уточнение за третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24)*;*

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи" държани за продажба" към активи „държани за разпределение към собствениците" (и обратно) и това не променя първоначалния план на освобождаване, както и датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на

определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на израза-изискване „на друго място в междинния финансов отчет", т.е. това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34).

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2014 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК)*. Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за: 1) дали едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да разгръща отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества;
- *МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО. Основните правила, установени със стандарта са, че предприятията: а) могат да признаят и продължат да представят и в отчетите си по МСФО отсрочени активи и пасиви, възникнали в резултат на операции по регулирани дейности, но само ако тези активи и пасиви са били признати в съответствие на прилаганите предишни отчетни стандарти и приета счетоводна политика; б) тези отсрочени активи и пасиви следва да се представят отделно в отчета за финансовото състояние, а измененията в тях – отделно в отчета за всеобхватния доход; и в) изискват се специфични оповестявания във връзка със същността, рисковете и ефектите от регулираните дейности и признатите от тях отсрочени активи и пасиви;

• *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

• *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж или ефект в последващите оценки на нетния пасив(актив) по плана в зависимост от това дали вноските са обвързани със стажа или не;

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК от същата дата)*. Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество преминаващо по МСФО за първи път да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта независимо един от друг (МСС 40).

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респ. справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или

сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.29, Приложение № 16, Приложение № 18* и *Приложение № 21*.

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2014 г. в съответствие с МСФО в сила за 2014 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният годишен финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2015 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2014 г. са направени ретроспективни преизчисления и рекласификации в сравнителната информация за 2013 г. по отношение на следните обекти: материални запаси, пасиви по отсрочени данъци, изменение в запасите от готова продукция и незавършено производство, разход за данък върху печалбата и натрупани печалби и загуби (*Приложение № 3)*. Основанието за тези преизчисления и рекласификации е възприетият нов подход за калкулиране себестойността на незавършеното производство. Ефектите от промяна на метода за оценка на незавършеното производство е отчетено като промяна в счетоводната политика като са приложени изискванията на МСС 8 “Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки” за ретроспективно преизчисление и представяне.

Ръководството е преценило съществеността на тези промени за цялостното представяне на информацията и е приело, че не е необходимо изготвянето и представянето на трети отчет за финансовото състояние.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния

месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третират като "други доходи/(загуби) от дейността" (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.5. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

Приходите от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред "други доходи/(загуби) от дейността". В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества, в т.ч. дивиденти, нетна печалба от курсови разлики от преоценка на заеми в чуждестранна валута.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред "други доходи/(загуби) от дейността".

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства– 2-5 г.
- сървъри и системи – 4 -12 г.
- транспортни средства – 7-12 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента "преоценъчен резерв", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента "неразпределена печалба" в отчета за промените в собствения капитал.

2.8. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, дружеството променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност (*Приложение 2.28*). Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционните имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата "инвестиционни имоти" се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от "инвестиционни имоти" към "имоти за използване в собствената дейност" активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от "имоти за използване в собствената дейност" има прехвърляне към "инвестиционни имоти", активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към "преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване" в отчета за промените в собствения капитал.

2.11. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага "датата на сключване" на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към "финансови приходи" или "финансови разходи" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив) (*Приложение № 2.23*).

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.28.*) със съдействието на независим лицинзиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията "финансови приходи" или "финансови разходи".

Приходите от дивиденти, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи".

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на "датата на търгуване" на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия "финансови разходи".

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.13. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производстввото. Избраната база за разпределението им на ниво отдени продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

От началото на 2014 г. дружеството прилага като текуща оценка „стандратна производствена себестойност" по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респ. „стандратната доставна себестойност" – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандратните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет (Приложение № 2.29).

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.14. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.23*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията "други разходи" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.23*).

2.16. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (*Приложение № 2.23*).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);

- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред "платени данъци", а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не са третирани като парични средства и еквиваленти.

2.17. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.23*).

2.18. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.23*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.19.Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.20. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.21. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка каледнарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала".

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) .

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и уреждания се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал", а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи". Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирани в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл.за преструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на ***акционерен капитал***, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **"*фонд Резервен*",** като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента "неразпределена печалба".

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка; и
- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата "имоти, за използване в собствена дейност", и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на "инвестиционни имоти".

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „ натрупани печалби", когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан.Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента "неразпределена печалба".

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от дружеството и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

2.23. Финансови инструменти

2.23.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: "заеми (кредити) и вземания" и "финансови активи на разположение и за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване" - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получен-ите средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (*Приложения № 2.14, № 2.15 и № 2.16*). Лихвеният доход по "кредитите и вземанията" се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи".

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (*Приложение № 2.29*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.12*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.12*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба" и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - "резерв по финансови активи на разположение и за продажба".

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба"), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденти по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденти.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.23.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.17, Приложение № 2.18 и Приложение № 2.20*).

2.24. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2014 г. е 10 % (2013 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2014 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна и за 2015 г., която е в размер на 10% (31.12.2013 г.: 10%).

2.25. Правителствени финансирания

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.26. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претеглените брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.27. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на лекарствени форми – таблетни форми, ампулни форми и други форми.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукция; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничими разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „общи на ниво дружество". Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.28. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: *а)* на повтаряща се база – *финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б)* на неповтаряща се база – *нефинансови активи като имоти, машини и оборудване*.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Дружеството използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните

заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор, изпълнителния директор и Съвета на директорите на дружеството.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирало съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.29. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна. През 2014 г. фактически реализираният обем производство надвишава определения обем като нормален производствен капацитет (2013 г.: също).

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2014 г. е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 3,003 х.лв. (2013 г.: 1,136 х.лв.) (*Приложение № 6 и Приложение № 9*).

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (*Приложение № 32*).

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата "имоти, машини и съоръжения " сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 9*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

За 2014 г. признатите обезценки на вземанията (нетно от възстановените) са в размер на 2,688 х.лв. (2013 г.: 1,653 х.лв.) (*Приложение № 10*).

Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,510 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,222 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на времената разлика, върху която не е признат данъчен актив е 15,098 х.лв. (31.12.2013 г.: 12,218 х.лв.).

Също така не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,423 х.лв (31.12.2013 г.: 1,414 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции на разположение и за продажба, тъй като акциите на тези дружества се търгуват на регулиран пазар. Размерът на времената разлика, върху която не е признат данъчен актив е 14,226 х.лв. (31.12.2013 г.: 14,138 х.лв.).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2014 г. (*Приложение № 41).*

3. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Ефектите от промяната в счетоводната политика относно обхвата на разходите при калкулация на себестойността на незавършеното производство (*Приложение № 2.3*) са както следва:

а) в отчета за финансовото състояние към 01.01.2013 г.:

	оригинално отчетено	***промяна в счетоводната политика***	***преизчислено***
	01.01.2013		***01.01.2013***
	BGN'000	***BGN'000***	***BGN'000***
Неразпределена печалба	41,060	1,170	42,230
Материални запаси	54,482	1,300	55,782
Пасиви по отсрочени данъци	3,815	130	3,945

б) в отчета за финансовото състояние към 31.12.2013 г.:

	оригинално отчетено	***промяна в счетоводната политика***	***преизчислено***
	31.12.2013		***31.12.2013***
	BGN'000	***BGN'000***	***BGN'000***
Неразпределена печалба	34,856	1,049	35,905
Материални запаси	50,083	1,166	51,249
Пасиви по отсрочени данъци	3,826	117	3,943

в) в отчета за всеобхватния доход за 2013 г.:

	оригинално отчетено	***промяна в счетоводната политика***	***преизчислено***
	2013		***2013***
	BGN'000	***BGN'000***	***BGN'000***
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство	(6,872)	(134)	(7,006)
Разход за данък върху печалбата	(4,362)	13	(4,349)
Нетна печалба за годината	33,661	(121)	33,540

Анализът на ефектите от преминаването към прилагане на „стандратна себестойност" като текуща оценка на значителна част от материалните запаси през 2014 г. показва, че съпоставимостта на данните спрямо 2013 г. се запазва, доколкото тези от 2014 г. са представени по оценка, която е приблизително близка, в контекста на същественост до фактическата себестойност.

4. ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на готова продукция на дружеството включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Износ	137,955	153,066
Вътрешен пазар	63,501	62,988
Общо	**201,456**	**216,054**

Продажби по продукти – износ	***2014***	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Таблетни форми	102,093	116,128
Ампулни форми	17,195	16,606
Сиропни форми	7,741	11,514
Унгвенти	7,111	5,968
Лиофилни продукти	3,050	2,165
Супозитории	550	437
Капки	215	248
Общо	**137,955**	**153,066**

Продажби по продукти – вътрешен пазар	***2014***	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Таблетни форми	34,607	31,680
Ампулни форми	17,210	18,079
Лиофилни продукти	3,650	4,206
Инхалаторни продукти	3,155	3,454
Унгвенти	1,918	1,591
Сиропни форми	1,941	1,629
Капки	610	649
Супозитории	385	390
Други	25	1,310
Общо	**63,501**	**62,988**

Разпределението по географски региони на *приходите от продажби е както следва:*

	2014 BGN '000	***Относителен дял***	***2013 BGN '000***	***Относителен дял***
Европа	119,464	59%	130,332	60%
България	63,501	32%	62,988	29%
Други страни	18,491	9%	22,734	11%
Общо	**201,456**	**100%**	**216,054**	**100%**

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2014 BGN '000	***% от приходите***	***2013 BGN '000***	***% от приходите***
Клиент 1	67,181	33%	63,237	29%
Клиент 2	63,497	32%	61,491	28%
Клиент 3	24,409	12%	44,966	21%

5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	2014 BGN '000	***2013 BGN '000***
Приходи от предоставяне на услуги	3,576	2,814
Приходи от продажба на стоки	*1,598*	*1,545*
Отчетна стойност на продадени стоки	*(993)*	*(871)*
Печалба от продажба на стоки	605	674
Приходи от финансирания по европейски проекти	177	75
Приходи от продажба на материали	*18,388*	*16,801*
Отчетна стойност на продадени материали	*(18,220)*	*(16,629)*
Печалба от продажба на материали	168	172
Приходи от глоби и неустойки	109	-
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(305)	(538)
Приходи от продажба на дълготрайни активи	*258*	*254*
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	*(504)*	*(303)*
Загуба от продажба на дълготрайни активи	(246)	(49)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	(187)	(200)
Други доходи	116	131
Общо	**4,013**	**3,079**

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на субстанции и опаковъчни материали – алуминиево фолио, флакони, туби и др.

Приходите от услуги включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Наеми	1,670	1,726
Услуги по изработка	675	177
Социална дейност	604	416
Гама облъчване	163	119
Услуги по лабораторни анализи	120	110
Регулаторни услуги	114	110
Организиране на транспорт	122	46
Други	108	110
Общо	**3,576**	**2,814**

Приходите от стоки включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Хранителни продукти	852	815
Стоки със техническо предназначение	444	483
Хранителни добавки	210	139
Козметични стоки	92	108
Общо	**1,598**	**1,545**

Отчетната стойност на продадените стоки по видове е както следва:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Хранителни продукти	800	675
Козметични стоки	82	96
Хранителни добавки	80	67
Стоки с техническо предназначение	31	33
Общо	**993**	**871**

6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Основни материали	44,417	40,118
Резервни части и лабораторни и технически материали	5,709	5,290
Електроенергия	3,615	3,496
Топлоенергия	3,395	3,235
Горива и смазочни материали	1,007	1,254
Обезценка на материали (*Приложение № 10*)	737	203
Работно облекло	692	593
Вода	665	733
Брак на материали	363	10
Общо	**60,600**	**54,932**

Разходите за основни материали включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Субстанции	23,347	22,581
Опаковъчни материали	9,102	6,599
Течни и твърди химикали	5,405	3,071
Алуминиево и ПВЦ фолио, флакони, туби	3,054	4,737
Ампули	2,816	2,360
Билки	693	770
Общо	**44,417**	**40,118**

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Изработка на медикаменти	27,571	25,337
Консултантски услуги	12,140	9,522
Реклама	9,275	7,559
Транспорт	3,100	2,264
Поддръжка на сгради и оборудване	2,800	1,433
Наеми	2,411	2,454
Логистични услуги вътрешен пазар	1,892	1,528
Логистични услуги по износ	1,366	379
Услуги по регистрации на медикаменти	1,281	747
Местни данъци и такси	1,106	667
Охрана	867	904
Услуги по граждански договори	806	775
Държавни и регулаторни такси	774	809
Абонаментни такси	749	721
Медицинско обслужване	744	659
Застраховки	617	475
Данъци върху разходите	548	534
Съобщения и комуникации	443	351
Ремонт и подръжка на автомобили	436	313
Клинични изпитвания	300	105
Преводи на документация	252	303
Комисионни възнаграждения	229	169
Лицензионни възнаграждения и такси	207	149
Услуги по унищожаване на лекарства	192	356
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	183	281
Куриерски услуги	114	140
Други	944	725
Общо	**71,347**	**59,659**

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Текущи възнаграждения	25,931	23,925
Вноски по социалното осигуряване	4,858	4,267
Социални придобивки и плащания	1,952	2,179
Тантиеми	801	1,105
Начислени суми за неизползвани отпуски	500	514
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (*Приложение № 32*)	275	256
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	86	82
Общо	**34,403**	**32,328**

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Начислени обезценки на вземания, нетно (*Приложение № 10*)	2,651	1,646
Представителни мероприятия	2,363	2,560
Начислени обезценки на готова продукция и незавършено производство *(Приложение № 10*)	2,266	933
Командировки	804	696
Брак и липси на дълготрайни активи	378	128
Дарения	191	311
Брак на готова продукция и незавършено производство	183	437
Отписани вземания	158	155
Обучение	136	106
Непризнат данъчен кредит по ЗДДС	115	38
Други данъци и плащания към бюджета	51	776
Начислени обезценки по предоставени търговски заеми, нетно (*Приложение № 10)*	37	7
Други	384	266
Общо	**9,717**	**8,059**

10. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на текущите активи включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Обезценка на вземания	*2,947*	*2,309*
Възстановена обезценка на вземания	*(296)*	*(663)*
Нетно изменение на обезценките по вземания	2,651	1,646
Обезценка на готова продукция	2,238	835
Обезценка на материали (*Приложение № 6*)	737	203
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	37	7
Обезценка на незавършено производство	28	98
Общо	**5,691**	**2,789**

11. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Обезценките на нетекущи активи включват:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества	2,880	-
Обезценка на дълготрайни материални активи	372	193
	3,252	**193**

12. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2014	***2013***
	BGN'000	***BGN'000***
Приходи от дялово участие	6,361	5,889
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа	3,509	-
Приходи от лихви по предоставени заеми	3,127	3,989
Приходи от ликвидационни дялове в дъщерни дружества	-	109
Общо	**12,997**	**9,987**

13. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2014	***2013***
	BGN'000	***BGN'000***
Разходи за лихви по получени заеми	4,326	5,676
Банкови такси по заеми и гаранции	240	289
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	88	6,746
Разходи за лихви по финансов лизинг	18	49
Нетна загуба от операции с инвестиции в ценни книжа	-	4,510
Нетна загуба от курсови разлики по заеми	-	68
Общо	**4,672**	**17,338**

14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	***2014***	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	23,289	42,632*
Преоценъчен резерв, включен като увеличение в ГДД	(249)	(263)
Данъчна печалба за годината	23,040	42,369
Текущ разход за данък върху печалбата за годината - 10% (2013 г. :10 %)	2,304	4,237
Разход за данък от минали периоди	-	39
Отсрочени данъци върху печалбата от:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	70	73
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	**2,374**	**4,349***
Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба за годината	*28,905*	*37,889**
Данък върху печалбата – 10% (2013 г.: 10%)	2,891	3,789
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:		
увеличения – 3,841 х.лв. (2013 г.: 16,487 х.лв.)	384	1,649
намаления – 9,228 х.лв. (2013 г.: 9,414 х.лв)	(924)	(941)
Признати отсрочени данъци възникнали в предходни периоди	23	(187)
Разход за данък от минали периоди	-	39
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	**2,374**	**4,349***

* преизчислен

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2014 BGN'000			2013 BGN'000		
	Стойност преди данък	**Данъчни ефекти, признати в собствения капитал**	**Стойност нетно от данък**	**Стойност преди данък**	**Данъчни ефекти, признати в собствения капитал**	**Стойност нетно от данък**
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
(Загуби)/печалби по преоценки на имоти, машини и оборудване	(6)	1	(5)	(353)	35	(318)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(299)	-	(299)	(80)	-	(80)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	113	-	113	470	-	470
Общо друг всеобхватен доход за годината	**(192)**	**1**	**(191)**	**37**	**35**	**72**

15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2014 BGN '000	***2013 BGN '000***
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
Печалби възникнали през годината	250	470
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година	(137)	-
Загуби по преоценки на имоти, машини и оборудване	(6)	(353)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(299)	(80)
	(192)	37
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	1	35
Общ всеобхватен доход за годината	**(191)**	**72**

16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		*Машини,съоръжения и оборудване*		*Други*		*В процес на придобиване*		*Общо*	
	2014 BGN'000	***2013 BGN'000***	***2014 BGN'000***	***2013 BGN '000***	***2014 BGN'000***	***2013 BGN'000***	***2014 BGN'000***	***2013 BGN'000***	***2014 BGN '000***	***2013 BGN'000***
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	**115,866**	**69,913**	**140,110**	**88,057**	**23,773**	**23,276**	**983**	**78,617**	**280,732**	**259,863**
Придобити	242	2,637	1,258	1,196	275	910	8,949	19,558	10,724	24,301
Трансфер към имоти, машини и оборудване	158	43,758	1,929	51,856	686	1,510	(2,773)	(97,124)	-	-
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	-	-	-	9	-	-	-	9	-
Обезценка	-	(277)	(274)	(74)	(98)	(2)	-	-	(372)	(353)
Отписани	(18)	(165)	(831)	(925)	(2,436)	(1,921)		(68)	(3,285)	(3,079)
Салдо на 31 декември	**116,248**	**115,866**	**142,192**	**140,110**	**22,209**	**23,773**	**7,159**	**983**	**287,808**	**280,732**
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	**9,245**	**6,654**	**59,873**	**54,557**	**13,456**	**11,791**	**-**	**-**	**82,574**	**73,002**
Начислена амортизация за годината	3,551	2,418	8,066	6,158	3,624	2,449	-	-	15,241	11,025
Отписана амортизация	(5)	(8)	(818)	(854)	(1,918)	(784)	-	-	(2,741)	(1,646)
Обезценка	-	181	6	12	-	-	-	-	6	193
Салдо на 31 декември	**12,791**	**9,245**	**67,127**	**59,873**	**15,162**	**13,456**	**-**	**-**	**95,080**	**82,574**
Балансова стойност на 31 декември	**103,457**	**106,621**	**75,065**	**80,237**	**7,047**	**10,317**	**7,159**	**983**	**192,728**	**198,158**
Балансова стойност на 1 януари	**106,621**	**63,259**	**80,237**	**33,500**	**10,317**	**11,485**	**983**	**78,617**	**198,158**	**186,861**

Към 31.12.2014 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 31,031 х.лв. (31.12.2013 г.: 30,865 х.лв.) и сгради с балансова стойност 72,426 х.лв. (31.12.2013 г.: 75,756 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- предоставени аванси за:
  - покупка на машини и оборудване – 3,431 х.лв. (31.12.2013 г.: 734 х.лв.);
  - строително монтажни дейности – 841 х.лв. (31.12.2013 г.: няма);
- разходи по изграждане на нова складова база - 2,787 х.лв. (31.12.2013 г.: 36 х.лв.);
- реконструкция на сгради – 100 х.лв. (31.12.2013 г.: 210 х.лв.);
- други - няма (31.12.2013 г.: 3 х.лв.).

Към 31.12.2014 г. в балансовата стойност на машини, съоръжения и оборудване са включени машини и оборудване за ново таблетно производство на стойност 7,052 х.лв. (31.12.2013 г.: 7,410 х.лв.), закупени по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. (*Приложение № 33*).

В стойността на другите активи към 31.12.2014 г. са включени и биологични активи - насаждения от жълта акция в размер на 128 х.лв. (31.12.2013 г.: 119 х.лв.).

Оперативен лизинг

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2014 г. в размер на 7,074 х.лв. (31.12.2013 г: 7,277 х.лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2014 г. в размер на 33 х.лв. (31.12.2013 г.: 45 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 31.12.2014 г. активи с балансова стойност 166 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2013 г.: 221 х.лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- Сгради – 12 х.лв. (31.12.2013 г.: няма);
- Машини, съоръжения и оборудване – 29,253 х.лв. (31.12.2013 г.: 24,585 х.лв.);
- Транспортни средства – 3,399 х.лв. (31.12.2013 г.: 907 х.лв.);
- Стопански инвентар – 4,898 х.лв. (31.12.2013 г.: 4,481 х.лв.);
- Други – 41 х.лв. (31.12.2013 г.: няма).

Към 31.12.2014 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 21,995 х.лв. и 64,800 х.лв. (31.12.2013 г.: съответно 12,311 х.лв. и 64,410 х.лв.) (*Приложение № 30, Приложение № 35 и Приложение № 41*);
- Залози на оборудване – 26,087 х.лв.(31.12.2013 г.: 35,967 х.лв.) (*Приложение № 30 и Приложение № 35*).

През 2014 г. няма капитализирани към цената на придобиване разходи за лихви и такси свързани с активи, отговарящи на условията за капитализация (2013 г.: 1,091 х.лв.).

Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност

Към 31.12.2011 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед е направена последната преоценка на имотите, машините и оборудването, резултатите от която са счетоводно отчетени.

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход" чрез „Метод на пазарните аналози" - за земята и сградите, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е на лице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод;
- „Подход базиран на вещната стойност активите" чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност" - за специализираните сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната

амортизирана възстановителна стойност при актуални доставни цени, и при хипотеза за тяхното обичайно използване в технологично - обвързан производствено-стопански процес /вкл. срок/ и като са отчетени: физическо износване, функционално и икономическо обезценяване.

От направената преценка тогава е признат преоценъчен резерв в размер на 2,706 х.лв. нетно от обезценка.

Към 31.12.2014 г. ръководството на дружеството отново е направило анализ на ценовите промени за ключовите му активи и е определило, че не са налице условия и основание за извършване на нова преоценка на активите преди изтичане на приетия обичаен период от пет години (*Приложение № 2.7*).

17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Права върху интелектуална собственост		*Програмни продукти*		*В процес на придобиване*		*Общо*	
Отчетна стойност	***2014 BGN '000***	***2013 BGN'000***	***2014 BG '000***	***2013 BGN'000***	***2014 BGN'000***	***2013 BGN'000***	***2014 BGN'000***	***2013 BGN'000***
Салдо на 1 януари	**2,329**	**1,941**	**4,124**	**2,277**	**353**	**2,105**	**6,806**	**6,323**
Придобити	-	13	30	11	65	460	95	484
Отписани	(747)	(1)	-	-	-	-	(747)	(1)
Трансфер	287	376	-	1,836	(287)	(2,212)	-	-
Салдо на 31 декември	**1,869**	**2,329**	**4,154**	**4,124**	**131**	**353**	**6,154**	**6,806**
Натрупана амортизация								
Салдо на 1 януари	**1,186**	**820**	**1,959**	**1,530**	**-**	**-**	**3,145**	**2,350**
Начислена амортизация за годината	429	367	537	429	-	-	966	796
Отписана амортизация	(399)	(1)	-	-	-	-	(399)	(1)
Салдо на 31 декември	**1,216**	**1,186**	**2,496**	**1,959**	**-**	**-**	**3,712**	**3,145**
Балансова стойност на 31 декември	**653**	**1,143**	**1,658**	**2,165**	**131**	**353**	**2,442**	**3,661**
Балансова стойност на 1 януари	**1,143**	**1,121**	**2,165**	**747**	**353**	**2,105**	**3,661**	**3,973**

Правата върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност.

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 131 х.лв. (31.12.2013 г.: 353 х.лв.);
- други – няма (31.12.2013 г.: 3 х.лв.).

18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2014 *BGN '000*	*31.12.2013* *BGN '000*
Салдо на 1 януари	**22,555**	**19,391**
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата (*Приложение № 5*)	(187)	(200)
Придобити	-	3,265
Капитализирани разходи	-	99
Салдо на 31 декември	**22,368**	**22,555**

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица. По група активи са както следва:

Група активи	*31.12.2014* *BGN '000*	*31.12.2013* *BGN '000*
Складови помещения	18,498	18,622
Офиси	2,310	2,329
Производствени сгради	1,140	1,170
Социални обекти	420	434
Общо	**22,368**	**22,555**

Към 31.12.2014 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти както следва:

- ипотека на складово помещение – 8,095 х.лв.(31.12.2013 г.: 7,988 х.лв.) (*Приложение № 35*);
- залози на прилежащо оборудване – 6,138 х.лв.(31.12.2013 г.: 7,592 х.лв.) (*Приложение № 35*).

Оценки по справедлива стойност

Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки годишен финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

	Складови помещения	*Офиси*	*Производствени сгради*	*Социални обекти*	*Общо*
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Салдо на 1 януари 2013 година	**18,810**	**-**	**144**	**437**	**19,391**
Покупки и капитализирани разходи	-	2,332	1,032	-	3,364
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана *(Приложение № 5)*	(188)	(3)	(6)	(3)	(200)
Салдо на 31 декември 2013 година	**18,622**	**2,329**	**1,170**	**434**	**22,555**
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана *(Приложение № 5)*	(124)	(19)	(30)	(14)	(187)
Салдо на 31 декември 2014 година	**18,498**	**2,310**	**1,140**	**420**	**22,368**

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи (Ниво 2)	**Подходи и техники за оценяване**	**Значими ненаблюдаеми входящи данни**
Складови помещения	*а.Приходен подход* Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а.Претеглена норма на възвращаемост б.Срок на реализация на наемни сделки
	б.Разходен метод Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна оценка)	Коригирани цени на изграждане на индентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Офиси, производствени сгради и социални обекти	*Приходен подход* Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а.Претеглена норма на възвращаемост б.Срок на реализация на наемни сделки

19. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

		31.12.2014 BGN '000	*Участие %*	*31.12.2013 BGN '000*	*Участие %*
Софарма Трейдинг АД	България	28,529	71.89	30,126	75.92
Бриз ООД	Латвия	22,270	66.13	9,172	53.14
Унифарм АД	България	19,448	49.99	19,448	49.99
Българска роза Севтополис АД	България	8,729	49.99	8,729	49.99
Биофарм Инженеринг АД	България	8,384	97.15	8,384	97.15
Иванчич и синове	Сърбия	5,739	51.00	5,739	51.00
Витамина АД	Украйна	3,544	99.56	6,187	99.56
Момина крепост АД	България	2,701	52.98	2,701	52.97
Фармалогистика АД	България	1,911	76.54	1,911	76.54
Софарма Билдингс АДСИЦ	България	595	40.75	643	42.89
Софарма Казахстан ЕООД	Казахстан	502	100.00	-	-
Електронкомерс ЕООД	България	384	100.00	384	100.00
Софарма Варшава ЕООД	Полша	323	100.00	323	100.00
Софарма Украйна	Украйна	9	100.00	230	100.00
		103,068		**93,977**	
Платено неригистрирано увеличение на капитал	Латвия	-		7,230	
Общо		**103,068**		**101,207**	

Към 31.12.2014 г. инвестициите в дъщерните дружества Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, Екстаб Корпорейшън, САЩ и Софарма, САЩ са напълно обезценени (31.12.2013 г.: напълно обезценени са инвестициите в Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, Екстаб Корпорейшън, САЩ и Софарма, САЩ).

Софарма АД притежава пряко или косвено контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Фармалогистика АД - предмет на дейност: вторична опаковка и отдаване под наем на недвижими имоти. Дата на придобиване – 15.08.2002 г.
- Българска роза Севтополис АД - предмет на дейност: производство на лекарствени форми. Дата на придобиване – 22.04.2004 г.
- Електронкомерс ЕООД - предмет на дейност: търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника, битова електроника и електротехника. Дата на придобиване – 09.08.2005 г.
- Софарма Поланд ООД - в ликвидация- предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 16.10.2003 г. Дружеството е в процедура на ликвидация.
- Софарма САЩ – търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дата

на придобиване – 25.04.1997 г.

- Софарма – Трейдинг АД - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на придобиване – 08.06.2006 г.
- Биофарм Инженеринг АД - предмет на дейност: производство и търговия с инфузионни разтвори. Дата на придобиване – 10.03.2006 г.
- Софарма Здровит АД - предмет на дейност: изследователска и развойна дейност в областта на медицинските науки и фармацията, търговия на едро с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 27.09.2007 г. На 25.02.2013 г е приключена процедурата по ликвидация на Софарма Здровит АД, Полша и дружеството е заличено от Националния съдебен регистър на Полша.
- Витамина АД – предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 18.01.2008 г.
- Иванчич и синове ООД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.04.2008 г.
- Софарма Билдингс АДСИЦ - предмет на дейност: инвестиране на парични средства набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Дата на придобиване – 04.08.2008 г.
- Момина крепост АД – предмет на дейност: разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина. Дата на придобиване 01.01.2008 г.
- Бриз ООД - предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.11.2009 г.
- Екстаб Корпорация - предмет на дейност: управление на финансови активи и портфейлни инвестиции. Дата на придобиване 05.08.2009 г.
- Унифарм АД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване 27.10.2010 г.
- Софарма Варшава ЕООД - предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 23.11.2010 г.
- Софарма Украйна ЕООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 07.08.2012 г.
- ТОО Софарма Казахстан - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на учредяване – 30.09.2014 г.

Акциите на Българска роза Севтополис АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2014 г. е 1.68 лв. на акция (м. декември 2013 г.: 1.66 лв.), а доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2014 г. е 2.08 лв. (2013 г.: 2.00 лв.).

Акциите на Софарма Трейдинг АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2014 г. е 5.53 лв. на акция (м. декември 2013 г.: 3.13 лв.). Доходът на една акция на база нетни активи за 2014 г. е 1.90 лв. (2013 г.: 1.80 лв.).

Акциите на Момина крепост АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2014 г. е 3.28 лв. на акция (м. декември 2013 г.: 2.91 лв.). Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2014 г. е 2.92 лв. (2013 г.: 2.99 лв.).

Акциите на Софарма Билдингс АДСИЦ са търгувани на фондовата борса в ограничени обеми и през м. декември 2014 г. няма сделки (м. декември 2013 г.: няма сделки). Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2014 г. е 2.24 лв. (2013 г.: 2.26 лв.).

Акциите на Унифарм АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2014 г. е 3.21 лв. на акция (м. декември 2013 г.: 2.78 лв.). Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2014 г. е 3.01 лв. (2013 г.: 2.80 лв).

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

	Инвестиции в дъщерни дружества	
Цена на придобиване	***31.12.2014 BGN '000***	***31.12.2013 BGN '000***
Салдо на 1 януари	**107,293**	**106,248**
Придобити допълнителни участия	13,101	3,070
Новопридобити дъщерни дружества	502	-
Продадени участия без загуба на контрол	(1,632)	(2,025)
Салдо на 31 декември	**119,264**	**107,293**
Начислена обезценка		
Салдо на 1 януари	**13,316**	**13,316**
Начислена обезценка	2,880	-
Салдо на 31 декември	**16,196**	**13,316**
Балансова стойност на 31 декември	**103,068**	**93,977**
Балансова стойност на 1 януари	**93,977**	**92,932**

През 2014 г. новоучредено дъщерно дружество е ТОО Софарма Казахстан (2013 г.: няма).

На 19.06.2014 г. между Софарма АД и Българска роза Севтополис АД е подписан договор за преобразуване чрез вливане, с който се урежда начинът, по който ще се извърши преобразуването чрез вливане на Българска роза Севтополис АД (преобразуващо се дружество) в Софарма АД (приемащо дружество). Одобрената дата на влизане в сила на вливането за счетоводни цели е 01.01.2015 г. Вписването в Търговския регистър е извършено на 26.02.2015 г. *(Приложение № 45).*

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи

или активи под регистрирания основен акционерен капитал. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители. Като база за прогнозите на паричните потоци преди данъци са използвани финансовите бюджети, разработени от съответните дружества, покриващи три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието им, вкл. прогнози за основни икономически показатили на национално ниво и на ниво ЕС/Балканите. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност са:

- норма на растеж – от 0 % до 31,5 %;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност - 1,5 % до 5%;
- лихвен процент /цена на дълга/ - от 3,5 % до 16,1 %;
- дисконтова норма (на база WACC) – от 9,1 % до 32,2 %.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, третирано като отделна единица, генериаща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовете и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

В резултат на направените изчисления през 2014 г. е установена необходимост от признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия в размер на 2,880 х.лв. (2013 г.: няма) (*Приложение № 11*).

При две инвестиции в дъщерни дружества са признати съществени репутации при придобиването им. При тези инвестиции анализът на разумно възможните промени в ключовите предположения, използвани за изчисляването на стойността в употреба, показва че балансовата стойност на съответната инвестиция би била по-висока от възстановимата стойност:

а. при промяна (увеличение) на дисконтовата норма в диапазон: 0,03 % до 1,85 %; и

б. промяна на следпрогнозния ръст (намаление) – от 0,1 до 2 %.

20. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2014 г. балансовата стойност на инвестициите в асоциирани дружества е в размер на 7,015 х.лв. и включва участие в размер на 24.38 % от капитала в Медика АД (31.12.2013 г.: няма).

Медика АД е с предмет на дейност производство на превързочни и санитарно – хигиенни материали и готови лекарствени средства.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по – долу:

	31.12.2014	*31.12.2013*
	BGN '000	*BGN '000*
Салдо на 1 януари	**-**	**-**
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба	3,878	-
Придобиване на акции	3,152	-
Продажба на акции	(15)	-
Салдо на 31 декември	**7,015**	**-**

Софарма АД придобива значително влияние върху Медика АД чрез покупка на пакет от акциина 04.11.2014 г.

Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в асоциирани дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители. Като база за прогнозите на паричните потоци преди данъци са използвани финансовите бюджети, разработени от съответните дружества, покриващи три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието им, вкл. прогнози за основни икономически показатили на национално ниво и на ниво ЕС/Балканите. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност са:

- норма на растеж – 2 %;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност - 2 %;
- лихвен процент /цена на дълга/ - 7 %;
- дисконтова норма (на база WACC) – 8.9 %.

Тестовете и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

В резултат на направените изчисления през 2014 г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в асоциираното дружество.

21. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	31.12.2014 BGN '000	***Участие %***	***31.12.2013 BGN '000***	***Участие %***
Доверие Обединен Холдинг АД	1,836	9.90	1,532	9.90
Олайнфарм АД – Латвия	1,256	0.77	1,313	0.77
Лавена АД	1,007	8.49	982	8.37
Хидроизомат АД	202	10.63	270	10.02
Елана Агрокредит АД	102	1.95	101	1.95
Тодоров АД	26	4.70	39	4.50
Екобулпак АД	7	1.48	7	1.48
Уникредит Булбанк АД	3	0.001	3	0.001
Медика АД	-	-	2,539	10.21
Вратица АД	-	0.27	1	0.21
Софарма имоти АД	-	-	75	0.20
Общо	**4,439**		**6,862**	

Всички горепосочени дружества с изключение на Олайнфарм АД, Латвия са със седалище и дейност в България.

Справедливата цена на акция към 31 декември е както следва:

Инвестиции на разположение и за продажба	***31.12.2014***			***31.12.2013***		
	Брой акции	***Справедлива цена на акция***	***Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние***	***Брой акции***	***Справедлива цена на акция***	***Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние***
		BGN	***BGN***		***BGN***	***BGN***
Доверие Обединен Холдинг АД	1,854,352	0.99	1,836	1,855,552	0.83	1,532
Олайнфарм АД – Латвия	108,500	11.58	1,256	108,500	12.10	1,313
Лавена АД	22,641	44.48	1,007	22,322	44.01	982
Хидроизомат АД	317,901	0.64	202	299,499	0.90	270
Елана Агрокредит АД	100,000	1.02	102	100,000	1.01	101
Тодоров АД	159,919	0.16	26	152,919	0.25	39
Вратица АД	1,015	0.00	-	780	0.21	1
Марицатекс АД	58,476	0.00	-	58,201	0.00	-
Софарма имоти АД	-	-	-	30,656	2.46	75
Медика АД	-	-	-	1,027,561	2.47	2,539
			4,429			**6,852**

Инвестициите в Екобулпак АД и Уникредит Булбанк АД са оценени и представени по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на дружеството, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

Участия (акции) на разположение и за продажба	***Справедлива стойност***	***Ниво 1***	***Ниво 2***	***Ниво 3***
	31.12.2014			
	BGN'000	***BGN'000***	***BGN'000***	***BGN'000***
Доверие Обединен Холдинг АД	1,836	-	-	1,836
Олайнфарм АД – Латвия	1,256	1,256	-	-
Лавена АД	1,007	-	1,007	-
Хидроизомат АД	202	-	202	-
Елана Агрокредит АД	102	102	-	-
Тодоров АД	26	26	-	-
Общо	**4,429**	**1,384**	**1,209**	**1,836**

Участия (акции) на разположение и за продажба	***Справедлива стойност***	***Ниво 1***	***Ниво 2***	***Ниво 3***
	31.12.2013			
	BGN'000	***BGN'000***	***BGN'000***	***BGN'000***
Доверие Обединен Холдинг АД	1,532	-	-	1,532
Медика АД	2,539	-	-	2,539
Олайнфарм АД – Латвия	1,313	1,313	-	-
Лавена АД	982	-	982	-
Хидроизомат АД	270	-	270	-
Елана Агрокредит АД	101	101	-	-
Софарма имоти АД	75	-	75	-
Тодоров АД	39	39	-	-
Вратица АД	1	1	-	-
Общо	**6,852**	**1,454**	**1,327**	**4,071**

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3:

Участия (акции) на разположение и за продажба	***Ниво 1 BGN'000***	***Ниво 2 BGN'000***	***Ниво 3 BGN'000***	***Общо BGN'000***
Салдо към 1 януари 2013 година	**1,078**	**844**	**17,540**	**19,462**
Покупки	110	674	8	792
Емисии	-	174	-	174
Продажби	(9)	(232)	(1,380)	(1,621)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - *Нетна печалба от операции с ценни книжа*	1	(13)	(5,666)	(5,678)
Прехвърляния към ниво 1	-	(29)	-	(29)
Прехвърляния от ниво 2	29	-	-	29
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (*Приложение № 13*)	-	(316)	(6,431)	(6,747)
Нереализирана печалба, включена в друг всеобхватен доход (*Приложение № 15)*	245	225	-	470
Салдо към 31 декември 2013 година	**1,454**	**1,327**	**4,071**	**6,852**
Покупки	2	75	1,347	1,424
Продажби	-	(121)	(10)	(131)
Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества *(Приложение № 20*)	-	-	(3,878)	(3,878)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови разходи - *Нетна загуба от операции с ценни книжа*	-	(2)	2	-
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (*Приложение № 13*)	(8)	(80)	-	(88)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (*Приложение № 15*)	(64)	10	304	250
Салдо към 31 декември 2014 година	**1,384**	**1,209**	**1,836**	**4,429**

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване към 31.12.2014 г., използвани при оценките по справедлива стойност на ниво 2 и ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Участия (акции) на разположение и за продажба	***Подходи и техники за оценяване***	***Значими ненаблюдаеми входящи данни, значително коригирани наблюдаеми данни и средни стойности***
Ниво 2	*Подход на пазарните сравнения:* Оценъчна техника: Метод на пазарните множители	-
Ниво 3	*а.Приходен подход* Оценъчна техника: Метод на дисконтираните парични потоци	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите *следпрогнозен ръст на нарастване на приходите * прогнозен годишен темп на ръст в разходите *дисконтова норма (на база WACC)
	б.Пазарен подход Оценъчна техника: Метод на пазарните множители (помощна оценка)	-

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

Техника на оценяване	***Ненаблюдаеми входящи данни***	***Диапазон средно претеглена величина***	***Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения***
Дисконтирани парични потоци			Приблизително оценената справедлива стойност би се увеличила (намалила), ако:
	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	* 1 % (среднопретеглен 1%)	* прогнозният годишен темп на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
	*следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	* 2 % (среднопретеглен 2%)	* следпрогнозният ръст на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
	* прогнозен годишен темп на ръст в разходите	* 0 % (среднопретеглен 0%)	* прогнозният годишен темп на ръст на разходите е по-нисък (по-висок);
	* дисконтова норма (на база WACC)	* 10.8 % (среднопретеглен 10.8%)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

Анализ на чувствителността

Анализът на чувствителността на справедливата стойност на участия (акции) на разположение и за продажба Ниво 3 по отношение на значимите ненаблюдаеми входящи данни, се основава на разумно възможните промени (увеличение или намаление) с 0.5 % на всеки отделен от посочените показатели:

а.изменение на EBIDTA
б. изменение на следпрогнозен ръст на приходите
в. дисконтовата норма (на база WACC)

като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от промяна на значимите ненаблюдаеми входящи данни Ниво 3 върху: *а) справедливата стойност* на оценяваните активи Ниво 3, б) *текущата печалба за годината* и в) собствения капитал - компонент *Резерв по финансови активи на разположение и за продажба към 31.12.2014 г.* са представени в таблицата по-долу:

Значими ненаблюдаеми входящи данни	***Справедлива стойност на участието (акции) на разположение и за продажба (Ниво 3)***		***Текуща печалба за годината***		***Собствен капитал - компонент Резерв по финансови активи на разположение и за продажба***	
Ефект в BGN'000	***Увеличение***	***Намаление***	***Увеличение***	***Намаление***	***Увеличение***	***Намаление***
31 декември 2014 година						
Изменение на EBIDTA	52	(5)	-	(5)	52	-
Изменение на следпрогнозен ръст на приходите	143	(127)	-	(127)	143	-
Дисконтова норма (на база WACC)	(182)	202	(182)	-	-	202

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Към 31 декември *дългосрочните вземания от свързани предприятия* включват:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Предоставени дългосрочни заеми	32,857	25,214
Вземане по дългосрочно предоставен депозит по наем	293	435
Общо	**33,150**	**25,649**

Дългосроните заеми са предоставени на дружества, свързани чрез ключов управленски персонал.

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	*Договорена сума '000*	*Падеж*	*Лихвен %*	*31.12.2014*		*31.12.2013*	
				BGN'000	*BGN'000 в т.ч. лихва*	*BGN'000*	*BGN'000 в т.ч. лихва*
Евро	11,831	01.12.2016	5.00%	26,038	*217*	22,554	*1,750*
Евро	3,272	01.12.2016	5.00%	6,819	*419*	2,660	*160*
				32,857	***636***	**25,214**	***1,910***

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегичиски цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е от дружество под общ индиректен контрол по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

23. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на дружеството представляват предоставен заем на трето лице с падеж 02.08.2016 г. и договорен годишен лихвен процент в размер на 8.08 % на обща стойност към 31.12.2014 г. в размер на 6 х.лв. (31.12.2013 г.: 17 х.лв).

24. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството включват:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Материали	24,793	28,045
Готова продукция	21,888	16,606
Полуфабрикат	3,809	2,392
Незавършено производство	3,345	4,001*
Стоки	212	205
Общо	**54,047**	**51,249**

* преизчислен

Материалите по видове са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Основни материали	22,727	26,698
Материали в процес на доставка	1,323	455
Технически материали	424	325
Спомагателни материали	236	296
Резервни части	35	57
Други	48	214
Общо	**24,793**	**28,045**

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Субстанции	13,264	18,837
Химикали	4,176	1,693
Ампули, флакони и туби	2,633	3,215
Опаковъчни материали	1,104	1,427
ПВС и алуминиево фолио	1,022	942
Билки	528	584
Общо	**22,727**	**26,698**

Наличната продукция към 31 декември включва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Таблетни форми	14,545	9,670
Ампулни форми	3,980	3,435
Сиропи	1,723	1,130
Други	1,640	2,371
Общо	**21,888**	**16,606**

Към 31.12.2014 г. върху налични материални запаси на дружеството с балансова стойност в размер на 30,388 х.лв. има учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми (31.12.2013 г.: 25,106 х.лв.) (*Приложение № 35 и № 41*).

25. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Вземания от дъщерни предприятия	*79,618*	*78,319*
Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания	*(2,286)*	*(178)*
	77,332	78,141
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	14,476	17,732
Вземания от дружества под общ индиректен контрол	7,697	7,477
Общо	**99,505**	**103,350**

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Вземания по продажби на продукция и материали	69,473	69,135
Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания	*(2,278)*	*(171)*
	67,195	68,964
Предоставени търговски заеми	32,318	34,393
Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания	*(8)*	*(7)*
	32,310	34,386
Общо	**99,505**	**103,350**

Вземанията по продажби са безлихвени и от тях 26,776 х.лв. са левови (31.12.2013 г.: 29,469 х.лв.), в евро – 40,419 х.лв. (31.12.2013 г.: 39,466 х.лв.) и в украйнски гривни - няма (31.12.2013 г.: 29 х.лв.).

Най-съществени по размер са вземанията от дъщерно дружество с предмет на дейност търговия на лекарствени средства с размер към 31.12.2014 г. – 28,390 х.лв. или 42,25 % от всички вземания по продажби на продукция и материали на свързани лица (31.12.2013 г.: 31,466 х.лв. – 45,60 %).

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на продукция от 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции) до 90 дни.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители - болници, здравна каса и други. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
до 30 дни	14,888	23,320
от 31 до 90 дни	18,332	20,469
от 91 до 180 дни	4,747	10,089
от 181 до 240 дни	1,708	1,446
над 241 дни	1,238	-
Общо	**40,913**	**55,324**

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
от 31 до 90 дни	178	2,433
от 91 до 180 дни	4,224	8,717
от 181 до 365 дни	15,942	2,490
Общо	**20,344**	**13,640**

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния й дял, налагане на продуктите й и стратегическите й цели за присъствие на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество" и на ниво"група" и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
над 1 година	8,216	171
Обезценка	(2,278)	(171)
Общо	**5,938**	**-**

Просрочените вземания са частично обезценени като са взети пред вид обезпеченията, които са предоставили дружествата-длъжници, основно под формата на залози на дружествени дялове и ценни книжа.

Движението на коректива за обезценка, свързан с вземанията по продажби на продукция и материали от свързани лица е както следва:

	2014	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Салдо в началото на годината	**171**	**501**
Отчетена обезценка	2,183	95
Възстановена обезценка	(76)	(225)
Отписани суми като несъбираеми	-	(200)
Салдо в края на годината	**2,278**	**171**

Към 31.12.2014 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 16,229 х.лв. (31.12.2013 г.: 16,229 х.лв.) (Приложение № 35).

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	14,475	17,726
Дъщерни дружества	*10,211*	*9,190*
Обезценка на търговски заеми	*(8)*	*(7)*
	10,203	9,183
Дружества под общ индиректен контрол	7,632	7,477
Общо	**32,310**	**34,386**

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на свързани лица е както следва:

	2014 BGN '000	***2013 BGN '000***
Салдо в началото на годината	**7**	**2,358**
Отчетена обезценка	1	7
Отписани суми като несъбираеми	-	(2,358)
Салдо в края на годината	**8**	**7**

Условията, при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	***Договорена сума '000***	***Падеж***	***Лихвен %***	***31.12.2014***		***31.12.2013***	
				BGN'000	***BGN'000 в т.ч. лихва***	***BGN'000***	***BGN'000 в т.ч. лихва***
на дружества свързани чрез ключов управленски персонал							
евро	10,824	31.12.2015	4.50%	9,537	*18*	11,346	*16*
лева	34,020	31.12.2015	5.50%	3,097	*9*	5,662	*14*
лева	6,000	22.07.2015	5.50%	1,236	*26*	-	-
лева	1,300	31.12.2015	5.50%	477	*17*	551	*50*
лева	190	31.12.2015	5.50%	128	*1*	167	-
на дружества под общ индиректен контрол							
евро	7,661	31.12.2015	4.50%	7,632	*155*	7,477	-
на дъщерни дружества							
евро	2,770	31.12.2015	6.10%	6,711	*1,294*	6,381	*963*
лева	2,460	31.12.2015	5.50%	2,903	*158*	2,026	*26*
щ.дол	205	31.12.2015	3.50%	355	*26*	303	*13*
лева	600	31.12.2015	5.50%	151	-	402	*2*
щ.дол	25	31.12.2015	3.50%	46	*5*	39	*4*
щ.дол	20	31.12.2015	3.50%	37	*5*	32	*3*
				32,310	***1,714***	**34,386**	***1,091***

Предоставените краткосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегичиски цели. Те са обезпечени със залози на дружествени дялове и ценни книжа (акции).

26. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Вземания от клиенти	23,247	21,652
Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания	(1,001)	(580)
	22,246	21,072
Предоставени аванси	1,022	1,083
Общо	**23,268**	**22,155**

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 208 х.лв. са левови (31.12.2013 г: 324 х.лв.), в евро – 19,705 х.лв. (31.12.2013 г.: 19,090 х.лв.), в полски злоти – 1,383 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,484 х.лв.) и в щатски долари – 950 х.лв. (31.12.2013 г.: 174 х.лв).

Трима основни контрагента на дружеството формират около 83,41 % от вземанията от клиенти (за 2013 г. – 72.69 %).

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни, освен в случаите когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Към 31.12.2014 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху търговски вземания в размер на 22,246 х.лв. (31.12.2013 г.: 21,072 х.лв.) (*Приложение № 35 и № 41*).

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
до 30 дни	1,313	2,084
от 31 до 90 дни	13,093	14,333
от 91 до 180 дни	799	106
от 181 до 365 дни	-	2,628
Общо	**15,205**	**19,151**

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2014 ***BGN '000***	***31.12.2013*** ***BGN '000***
от 31 до 90 дни	6,823	567
от 91 до 180 дни	171	1,272
от 181 дни до 365 дни	47	82
Общо	**7,041**	**1,921**

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2014 ***BGN '000***	***31.12.2013*** ***BGN '000***
до 30 дни	262	-
от 91 до 180 дни	112	-
над 1 година	627	580
Обезценка	(1,001)	(580)
	-	**-**

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	2014 ***BGN '000***	***2013*** ***BGN '000***
Салдо в началото на годината	**580**	**583**
Отчетена обезценка	637	378
Отписани суми като несъбираеми	(198)	(354)
Възстановена обезценка	(18)	(27)
Салдо в края на годината	**1,001**	**580**

Предоставените аванси на доставчици към 31 декември са за покупка на:

	31.12.2014 ***BGN '000***	***31.12.2013*** ***BGN '000***
Материални запаси	693	843
Услуги	329	240
Общо	**1,022**	**1,083**

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 864 х.лв. (31.12.2013 г.: 583 х.лв.), в евро - 95 х.лв. (31.12.2013 г.: 163 х.лв.), в щатски долари – 63 х.лв (31.12.2013 г.: 323 х.лв.) и в други валути – няма (31.12.2013 г.: 14 х.лв).

27. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Данъци за възстановяване	6,313	4,165
Предплатени разходи	2,945	1,331
Предоставени заеми на трети лица	1,069	881
Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания	*(37)*	-
	1,032	881
Предоставени обезпечения по съдебни дела (*Приложение № 41*)	286	253
Вземания по предоставени депозити като гаранции	246	258
Предоставени средства на инвестиционен посредник	125	327
Съдебни и присъдени вземания	*2,099*	*2,211*
Обезценка на съдебни вземания	*(2,099)*	*(2,211)*
	-	-
Други	77	26
Общо	**11,024**	**7,241**

Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Акциз	3,859	3,819
Корпоративен данък	1,883	42
Данък върху добавена стойност	571	304
Общо	**6,313**	**4,165**

Предплатените разходи включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Наеми	1,660	49
Реклама	435	541
Застраховки	402	415
Абонаменти	294	249
Лицензионни и патентни такси	36	35
Ваучери	1	20
Други	117	22
Общо	**2,945**	**1,331**

Условията, при които са предоставени заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	*Договорена сума '000*	*Падеж*	*Лихвен %*	*31.12.2014*		*31.12.2013*	
				BGN'000	*BGN'000 в т.ч. лихва*	*BGN'000*	*BGN'000 в т.ч. лихва*
Лева	713	31.12.2015	7.00%	751	*38*	503	*20*
Лева	102	23.06.2015	5.50%	281	*1*	-	-
Лева	1,800	31.12.2015	6.80%	-	-	336	-
Лева	31	31.12.2014	6.00%	-	-	35	*4*
Лева	350	31.12.2014	6.80%	-	-	7	-
				1,032	***39***	**881**	***24***

Предоставените заеми на трети лица са необезпечени. Те са отпуснати като временна подкрепа по финансирането на оборотни средства на съответното лице-получател на заема.

Предоставени депозити като гаранции включват:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Гаранции по договори за строителство	110	110
Гаранции по договори за доставка на горива	86	86
Гаранции за доставка на съобщителни услуги	34	34
Гаранции за доставка на медикаменти	-	16
Други	16	12
Общо	**246**	**258**

28. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Парични средства в разплащателни сметки	2,173	7,604
Парични средства в каса	143	67
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	21	-
Парични средства и парични еквиваленти за парични потоци	**2,337**	**7,671**
Блокирани парични средства по съдебни искове	598	527
Общо	**2,935**	**8,198**

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 399 х.лв. (31.12.2013 г.: 749 х.лв.), в евро – 993 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,720 х. лв.), в щатски долари – 658 х.лв.(31.12.2013 г.: 1,135 х.лв.) и в други валути – 123 х.лв. (31.12.2013 г.: няма).

Постигнатият усреднен лихвен процент е от 0,01 % до 0,02 % (31.12.2013 г.: от 0,01 % до 0,06%).

Паричните средства в каса са основно в лева.

По разплащателните сметки във валута има активен обезпечителен запор по съдебно дело в размер на 598 х.лв (372 х.щат.дол) (31.12.2012 г: 527 х.лв) (Приложение № 41).

29. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2014 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 132,000 х.лв., разпределени в 132,000,000 акции с номинална стойност един лев за акция.

Акциите са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

На извънредно общо събрание на акционерите, проведено на 09.01.2015 г. е взето решение за увеличение на основния капитал на Софарма АД във връзка с вливането на Българска роза – Севтополис АД в Софарма АД (*Приложение № 45*).

Издадени и напълно платени обикновени акции	***Акции***	***Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции***
	брой	***BGN '000***
Салдо на 1 януари 2013 година	**128,513,769**	**119,844**
Обратно изкупени собствени акции	(1,975,445)	(5,923)
Продадени обратно изкупени собствени акции	1,000	3
Разходи по обратно изкупени собствени акции	-	(29)
Салдо на 31 декември 2013 година	**126,539,324**	**113,895**
Салдо на 1 януари 2014 година	**126,539,324**	**113,895**
Продадени обратно изкупени собствени акции	650,577	2,165
Обратно изкупени собствени акции	(304,031)	(1,257)
Разходи по обратно изкупени собствени акции	-	(6)
Салдо на 31 декември 2014 година	**126,885,870**	**114,797**

Обратно изкупените собствени акции към 31.12.2014 г. са 5,114,130 броя на стойност 17,203 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,460,676 броя в размер на 18,105 х.лв.). През текущата година са закупени 304,031 броя акции (2013 г.: 1,975,445 броя акции) и са продадени 650,577 броя акции (2013 г.: 1,000 броя акции) чрез инвестиционен посредник.

Към 31.12.2014 г. дружеството има ***акции държани от негови дъщерни и асоциирани*** дружества както следва:

- от Софарма Трейдинг АД – 23,857 броя (31.12.2013 г.: 23,500 броя).
- от Унифарм АД – 191,166 броя (31.12.2013 г.: 191,166 броя).
- Медика АД – 2,390 броя (31.12.2013 г.: няма).

Резервите на дружеството са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Законови резерви	33,555	30,051
Преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	22,434	23,392
Реверв по финансови активи на разположение и за продажба	1,097	984
Допълнителни резерви	189,157	166,508
Общо	**246,243**	**220,935**

Законовите резерви в размер на 33,555 х.лв. (31.12.2013 г: 30,051 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд "Резервен".

Движението на законовите резерви е както следва:

	2014 BGN '000	***2013 BGN '000***
Салдо на 1 януари	**30,051**	**25,934**
Разпределение на печалбата	3,504	4,117
Салдо на 31 декември	**33,555**	**30,051**

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 22,434 х.лв. (31.12.2013 г.: 23,392 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Движението на преоценъчния резерв на имоти, машини и оборудване е както следва:

	2014 BGN '000	***2013 BGN '000***
Салдо на 1 януари	**23,392**	**25,093**
Трансфер към неразпределена печалба	(953)	(1,383)
Обезценка на имоти, машини и оборудване	(6)	(353)
Начислен отсрочен данък, свързан с преоценки	1	35
Салдо на 31 декември	**22,434**	**23,392**

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 1,097 х.лв. (31.12.2013 г.: 984 х.лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба по справедлива стойност.

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	2014 BGN '000	*2013 BGN '000*
Салдо на 1 януари	**984**	**514**
Нетен доход от преоценки на финансови активи на разположение и за продажба	250	470
Кумулативни (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение и за продажба	(137)	-
Салдо на 31 декември	**1,097**	**984**

Допълнителните резерви в размер на 189,157 х.лв. (31.12.2013 г.: 166,508 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните реверви е както следва:

	2014 BGN '000	*2013 BGN '000*
Салдо на 1 януари	**166,508**	**138,387**
Разпределена печалба през годината	22,649	28,121
Салдо на 31 декември	**189,157**	**166,508**

Към 31 декември 2014 г. ***неразпределената печалба*** е в размер на 28,666 х.лв. (31.12.2013 г.: 35,905 х.лв.).

Движението на ***неразпределената печалба*** е както следва:

	2014 BGN '000	*2013 BGN '000*
Салдо на 1 януари	**35,905**	**42,230***
Нетна печалба за годината	26,531	33,540*
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	953	1,383
Ефект от продадени обратно изкупени собствени акции	619	-
Разпределение на печалбата за резерви	(26,153)	(32,238)
Плащане на дивиденти	(8,890)	(8,930)
Актюерски загуби от последващи оценки	(299)	(80)
Салдо на 31 декември	**28,666**	**35,905**

Основен доход на акция

	31.12.2014	*31.12.2013*
Средно претеглен брой акции	126,913,907	127,422,985
Нетна печалба за годината (BGN '000)	26,531	33,540*
Основен доход на акция (BGN)	**0.21**	**0.26***

* - преизчислен

30. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

			31.12.2014			31.12.2013		
Вид валута	*Договорена сума на заема*	*Падеж*	*Дългосрочна част*	*Краткосрочна част*	*Общо*	*Дългосрочна част*	*Краткосрочна част*	*Общо*
	'000		*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*
Инвестиционни заеми								
Евро	32,000	15.04.2021	**37,972**	**7,391**	**45,363**	**48,723**	**3,822**	**52,545**

Полученият инвестиционен заем в евро е договорен при лихвен процент определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.8 пункта, (2013 г.: три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.8 пункта).

В полза на банката-кредитор за обезпечение на посочения заем са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти – 45,850 х.лв. (31.12.2013 г. – 47,690 х.лв.) (*Приложение № 16*);
- Особени залози на:

- машини, съоръжения и оборудване – 21,354 х.лв. (31.12.2013 г. – 29,960 х.лв.) (*Приложение* № 16).

Договорите за дългосрочните банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

31. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	временна разлика	*данък*	*временна разлика*	*данък*
	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2014 BGN '000***	***31.12.2013 BGN '000***	***31.12.2013 BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	52,018	5,202	46,576	4,658
в т.ч. Преоценъчен резерв	*21,090*	*2,109*	*22,341*	*2,234*
Инвестиционни имоти	*3,787*	379	*3,092*	309
в т.ч. Преоценъчен резерв	*187*	*19*	*187*	*19*
Общо пасиви по отсрочени данъци	**55,805**	**5,581**	**49,668**	**4,967**
Вземания	(5,548)	(555)	(2,860)	(286)
Задължения към персонала	(4,246)	(425)	(3,945)	(395)
Материални запаси	(3,240)	(324)	(318)*	(32) *
Нематериални активи	(2,751)	(275)	(3,048)	(305)
Начислени задължения	(135)	(14)	(53)	(5)
Биологични активи	(3)	-	(12)	(1)
Общо активи по отсрочени данъци	**(15,923)**	**(1,593)**	**(10,236)**	**(1,024)**
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	**39,882**	**3,988**	**39,432**	**3,943**

*преизчислен

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,510 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,222 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която не е признат данъчен актив е 15,098 х.лв. (31.12.2013 г.: 12,218 х.лв.).

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2014 година е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	*Салдо на 1 януари 2014*	*Признати в отчета за всеобхватния доход*	*Признати в собствения капитал*	*Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация*	*Салдо на 31 декември 2014*
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Имоти, машини и оборудване	(4,658)	(570)	1	25	(5,202)
Инвестиционни имоти	(309)	(70)	-	-	(379)
Вземания	286	269	-	-	555
Задължения към персонала	395	30	-	-	425
Нематериални активи	305	(30)	-	-	275
Материални запаси	32*	292	-	-	324
Начислени задължения	5	9	-	-	14
Биологични активи	1	(1)	-	-	-
Общо	**(3,943)**	**(71)**	**1**	**25**	**(3,988)**

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2013 година е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	*Салдо на 1 януари 2013*	*Признати в отчета за всеобхватния доход*	*Признати в собствения капитал*	*Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация*	*Салдо на 31 декември 2013*
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Имоти, машини и оборудване	(5,148)	-	35	27	(5,086)
Инвестиционни имоти	99	20			119
Вземания	411	(125)	-	-	286
Задължения към персонала	371	24	-	-	395
Нематериални активи	314	(9)	-	-	305
Материални запаси *	(1) *	33 *	-	-	32*
Начислени задължения	8	(3)	-	-	5
Биологични активи	1	-	-	-	1
Общо	**(3,945)**	**(60)**	**35**	**27**	**(3,943)**

32. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	31.12.2014 BGN '000	*31.12.2013 BGN '000*
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	2,027	1,710
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	192	145
Общо	**2,219**	**1,855**

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (*Приложение № 2.21*).

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2014 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2014 BGN '000	*2013 BGN '000*
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	**1,710**	**1,479**
Разход за текущ трудов стаж	192	185
Разходи за лихви	72	72
Нетна актюерска загуба, призната през периода	11	-
Плащания през годината	(257)	(106)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	299	80
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	*25*	*58*
Актюерски загуби от промени в демографските предположения	*2*	*2*
Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит	*272*	*20*
Сегашна стойност на задължението към 31 декември	**2,027**	**1,710**

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2014 BGN '000	*2013 BGN '000*
Разход за текущ стаж	192	184
Разход за лихви	72	72
Нетна актюерска загуба, призната през периода	11	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи,признати в печалбата или загубата *(Приложение № 8)*	**275**	**256**
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	25	53
Актюерски загуби от промени в демографските предположения	2	1
Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит	272	26
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи,признати в други компоненти на всеобхватния доход *(Приложение № 15)*	**299**	**80**
Общо	**574**	**336**

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2014 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 3,8 % (2013 г.: 4 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2013 г.: 5 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2011 г. - 2013 г. (2013 г: 2010 г. - 2012 г.);
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2013 г.: между 0 и 16 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетието и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетието - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за

евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и

- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на:

а. ръста на заплатите

б. дисконтовата норма

в. текучество

върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2014 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи от промяна на основните предположения:

	2014 година		***2013 година***	
	Увеличение	***Намаление***	***Увеличение***	***Намаление***
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Изменение на ръста на заплатите	27	(24)	23	(20)
Изменение на дисконтовата норма	(3)	3	(5)	5
Изменение в текучеството	(26)	24	(22)	21

Ефекти върху размера на отчетеното задължение от промяна на основните предположения:

	2014 година		***2013 година***	
	Увеличение	***Намаление***	***Увеличение***	***Намаление***
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Изменение на ръста на заплатите	156	(138)	131	(115)
Изменение на дисконтовата норма	(138)	159	(115)	133
Изменение в текучеството	(148)	142	(124)	121

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 7,4 години (31.12.2013 г: 7,4 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

Прогнозни плащания	***Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000***	***Пенсиониране по болест BGN '000***	***Общо BGN '000***
Плащания през 2015 г.	403	8	411
Плащания през 2016 г.	198	8	206
Плащания през 2017 г.	208	8	216
Плащания през 2018 г.	203	8	211
Плащания през 2019 г.	186	8	194
	1,198	**40**	**1,238**

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2014 г. в стойността на дългосрочните задължения към персанала са включени и 192 х.лв. (31.12.2013 г.: 145 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. (до 2016 г. и до 2017 г.)

33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Дългосрочното правителствено финансиране в размер на 3,358 х.лв.(31.12.2013 г.: 3,534 х.лв.) е по сключен договор за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. във връзка с придобиване на машини и оборудване за ново таблетно производство (*Приложение № 16*).

Краткосрочната част от финансирането в размер на 177 х.лв.(31.12.2013 г.: 178 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения" (*Приложение № 40*).

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

Срок	***31.12.2014 BGN '000***	***31.12.2013 BGN '000***
До една година	60	56
Над една година	34	49
Общо	**94**	**105**

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

Срок	***31.12.2014 BGN '000***	***31.12.2013 BGN '000***
До една година	70	69
Над една година	38	54
	108	123
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(14)	(18)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	**94**	**105**

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в отчета за финансовото състояние като "други текущи задължения" (*Приложение № 40*).

35. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	***Договорена сума '000***	***Падеж***	***31.12.2014 BGN'000***	***31.12.2013 BGN'000***
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	20,000	31.08.2015	38,847	38,522
евро	10,000	14.01.2015	13,477	8,472
лева	10,000	31.08.2015	9,990	10,002
евро	5,000	15.06.2015	9,786	9,806
евро	5,000	15.06.2015	1,083	5,072
			73,183	**71,874**
Удължени кредитни линии				
лева	18,000	30.10.2015	9,965	13,041
лева	15,000	31.01.2015	4,494	7,335
евро	5,000	31.08.2015	3,119	6,628
			17,578	**27,004**
Общо			**90,761**	**98,878**

Получените банкови заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.45 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 3 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 2.1 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 2 пункта, едноседмичен SOFIBOR плюс 3 пункта и двуседмичен SOFIBOR плюс 3.25 пункта. (2013 г.: за тези в евро три месечен EURIBOR плюс надбавка до 3.2 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 3.25 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 2.1 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 2 пункта, едноседмичен SOFIBOR плюс 3 пункта и двуседмичен SOFIBOR плюс 3.25 пункта). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти – 38,264 х.лв. (31.12.2013 г.: 37,019 х.лв.) (*Приложения № 16 и № 18*);

- Особени залози на:

- машини и оборудване – 10,871 х.лв. (31.12.2013 г.: 13,599 х.лв.) (*Приложения № 16 и № 18*);

- материални запаси – 35,525 х.лв. (31.12.2013 г.: 35,525 х.лв.) (*Приложение № 24*);

- вземания от свързани предприятия – 16,229 х.лв. (31.12.2013 г.: 16,229 х.лв.) (*Приложение № 25*);

- търговски вземания – 22,763 х.лв. (31.12.2013 г. : 22,763 х.лв.) (*Приложение № 26*);

- търговски вземания от трети лица на дъщерно дружество – 12,773 х.лв. (31.12.2013 г.: 4,950 х.лв.).

Договорите за краткосрочни банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Задължения към дъщерни предприятия	6,994	4,717
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	761	793
Задължения към дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	171	2,304
Задължения към асоциирани дружества	2	-
Задължения към дружества основни акционери	1	22
Общо	**7,929**	**7,836**

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Доставка на услуги	3,877	6,099
Задължения за доставка на материални запаси	3,545	152
Невнесен дялов капитал в новоучредено дъщерно дружество	404	-
Доставка на дълготрайни активи	103	1,585
Общо	**7,929**	**7,836**

Търговските задължения към свързани предприятия са текущи и не са обезпечени допълнително от дружеството. Левовите задължения са в размер на 5,820 х.лв. (31.12.2013 г.: 7,550 х.лв.), в евро – 1,153 х.лв. (31.12.2013 г.: 22 х.лв.), в полски злоти – 552 х.лв. (31.12.2013 г.: 264 х.лв.) и в казахстански тенгета – 404 х.лв. (31.12.2013 г.: няма).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения към свързани лица е 90 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

37. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Задължения към доставчици	6,364	4,568
Получени аванси	189	405
Общо	**6,553**	**4,973**

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Задължения към доставчици от чужбина	5,039	2,871
Задължения към доставчици от страната	1,325	1,697
Общо	**6,364**	**4,568**

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Валутните задължения са в размер на 5,145 х.лв. (31.12.2013 г: 2,871 х.лв.). От тях в евро са 2,972 х.лв. (31.12.2013 г: 2,507 х.лв.), в щат.долари – 1,916 х.лв. (31.12.2013 г: 285 х.лв.), в полски злоти – 244 х.лв. (31.12.2013 г.: 53 х.лв.) и в други валути – 13 х.лв. (31.12.2013 г: 26 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения (*Приложение № 22* и *Приложение № 27*) на задължения към доставчици по търговски сделки в размер на 539 х.лв. (31.12.2013 г.: 693 х.лв.).

38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Данъци при източника	554	341
Данъци върху доходите на физическите лица	194	193
Данък върху добавена стойност	154	-
Корпоративен данък	-	709
Общо	**902**	**1,243**

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 30.09.2013 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

39. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Задължения към персонала, в т.ч.:	3,445	3,037
Тантиеми	*1,810*	*1,537*
текущи задължения	*917*	*805*
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	*718*	*695*
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	768	699
текущи задължения	*655*	*591*
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	*113*	*108*
Общо	**4,213**	**3,736**

40. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	31.12.2014 BGN '000	***31.12.2013 BGN '000***
Присъдени суми по съдебни дела	299	253
Задължение за дивиденти	250	279
Правителствени финансирания (*Приложение № 33)*	177	178
Удръжки от работните заплати	175	189
Задължение по финансов лизинг (*Приложение № 34*)	60	56
Други	8	20
Общо	**969**	**975**

41. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

През 2012 г. с решение от 23.10.2012 г. на Арбитражния съд в Париж искът на Софарма АД срещу клиент по повод неплатени доставки за получени стоки в размер на 1,034 х. евро (2,022 х. лв.) е удовлетворен (*Приложение № 45*).

През 2013 г. Арбитражния съд в Париж дава право на Софарма АД да предяви допълнителен иск, както следва:

- за компенсация на загуба на бизнес, претърпяна в резултат от увреждане на имиджа на дружеството в размер на 1,240 х.евро (2,425 х. лв.).
- за компенсация на съдебни и други разноски в размер на 75 х. щат.дол. (121 х. лв.) и 153 х.евро (298 х. лв.).

С решение от 11.07.2014 г. на съда по фалитите в Полша, е прекратено производството по несъстоятелност на клиента-длъжник, поради недостатъчна наличност на средства в масата на несъстоятелността за удовлетворяване на кредиторите с приети вземания.

Съгласно въззивно решение на САС от 08.11.2012 г. Софарма АД е осъдено солидарно със свое дъщерно дружество за неплатени задължения към доставчик от страна на дъщерното дружество на стойност 153 х.лв. (95 х.щ.д.) вкл. главница и неустойки, както и за законната лихва върху тази сума, считано от 22.12.2005 г. до датата на окончателното изплащане на задължението и 12 х.лв. - разноски по делото. Задължението изцяло е начислено в отчета за финансовото състояние към 31.12.2014 г. на дъщерното дружество (*Приложение № 45*). Софарма АД има блокирани парични средства в размер на 598 х.лв. (372 х.щат.дол.) като обезпечение по делото (*Приложение № 28*).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

През 2013 г. дружеството е поело ангажимент за самоучастие в размер на 3,000 х.лв. по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкуренттноспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г. Изпълнението на договора се очаква да бъде с продължителност от 18 месеца и е обвързано основно с финансиране на внедряването на иновативни продукти в ампулното производство.

През 2013 г. дружеството е получило правителствено финансиране в размер на 3,787 х.лв. по договор за финансиране и оперативна програма „Развитие на конкуренттноспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г. (*Приложение № 34* и *Приложение № 40*), свързано с технологично обновление и модернизация на таблетно производство (*Приложение № 16*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключване на проекта, считано от 11.03.2013 г. и съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договора са спазени.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

Дружество	Период на падеж	Вид валута	Договорен размер		Размер на гарантирана сума към 31.12.2014 BGN'000
			Оригинална валута	BGN'000	
Софарма Трейдинг АД	2015-2019 г.	евро	64,145	125,441	111,713
Софарма Трейдинг АД	2015 г.	лева	14,732	14,732	13,384
Витамини ОАО	2016 г.	евро	7,000	13,691	13,691
Биофарм Инженеринг АД	2023 г.	лева	4,250	4,250	4,240
Фармаплант АД	2015-2019 г.	лева	1,329	1,329	1,268
Телекомплект АД	2015 г.	лева	5,009	5,009	1,252
Вета Фарма АД	2015 г.	лева	1,000	1,000	993
Енергоинвестмънт АД	2015 г.	лева	2,018	2,018	518
Момина Крепост АД	2015 г.	лева	500	500	263
Минералкомерс АД	2015-2017 г.	евро	150	294	205
Минералкомерс АД	2015 г.	лева	175	175	175
Българска роза Севтополис АД	2015 г.	евро	1,617	3,163	40
					147,742

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от дъщерни дружества следните обезпечения:

- Ипотеки на недвижими имоти – 10,776 х.лв. (31.12.2013 г.: 8,598 х.лв.) (*Приложение № 16*);
- Особени залози на:

- машини и оборудване – няма (31.12.2013 г.: 2,221 х.лв.) (*Приложение № 16*);
- съоръжения – няма (31.12.2013 г.: 233 х.лв.) (*Приложение № 16*);
- материални запаси – 17,623 х.лв. (31.12.2013 г.: 17,623 х.лв.) (*Приложение № 24*);
- търговски вземания – 12,000 х.лв. (31.12.2013 г.: 19,705 х.лв.) (*Приложение № 26*).

Други

Дружеството е изпълнило своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в отчета за финансовото състояние не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

42. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на

дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

Финансови активи	***31.12.2014***	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Финансови активи на разположение и за продажба	***4,439***	***6,862***
Инвестиции на разположение и за продажба (в акции)	*4,439*	*6,862*
Кредити и вземания	***156,471***	***151,535***
Дългосрочни вземания от свързани предприятия	*33,150*	*25,649*
Други дългосрочни вземания	*6*	*17*
Краткосрочни вземания от свързани предприятия	*99,505*	*103,350*
Търговски вземания	*22,246*	*21,072*
Други вземания	*1,564*	*1,447*
Парични средства и парични еквиваленти	2,935	8,198
Общо финансови активи	***163,845***	***166,595***

Финансови пасиви	***31.12.2014***	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Банкови заеми	***136,124***	***151,423***
Дългосрочни банкови заеми	37,972	48,723
Краткосрочни банкови заеми	*90,761*	*98,878*
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	*7,391*	*3,822*
Други задължения	***14,936***	***13,054***
Търговски задължения към свързани лица	*7,929*	*7,836*
Търговски задължения	*6,364*	*4,568*
Задължения по финансов лизинг	*94*	*105*
Други задължения	*549*	*545*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	***151,060***	***164,477***

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите

стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. Дружеството реализира част от своята готова продукция в Русия в евро и по този начин елиминира валутния риск, свързан с обезценката на руската рубла през последните месеци. В евро са деноминирани и разчетите с дъщерните дружества в Украйна. Въпреки това във връзка с нестабилността в държавата и продължаващата обезценка на украинската гривна, с цел минимизиране на валутния риск, дружеството провежда чрез дъщерните си дружества валутна политика, включваща прилагането на авансови плащания и съкращаване на сроковете на отложено плащане и незабавно превалутиране в евро на постъпленията в местна валута, както и залагане на по-високи търговски надценки с цел компенсиране на евентуална бъдеща обезценка на гривната.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите във чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

31 декември 2014 г.	**в USD**	**в EUR**	**в BGN**	**в друга валута**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи на разположение и за продажба	-	1,256	3,183	-	4,439
Вземания и предоставени заеми	1,674	117,154	36,248	1,395	156,471
Парични средства и парични еквиваленти	1,256	1,014	534	131	2,935
Общо финансови активи	**2,930**	**119,424**	**39,965**	**1,526**	**163,845**
Банкови заеми	-	111,675	24,449	-	136,124
Други задължения	2,201	4,125	7,303	1,307	14,936
Общо финансови пасиви	**2,201**	**115,800**	**31,752**	**1,307**	**151,060**

31 декември 2013 г.	**в USD**	**в EUR**	**в BGN**	**в друга валута**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	5,549	1,313	6,862
Вземания и предоставени заеми	802	109,427	39,783	1,523	151,535
Парични средства и парични еквиваленти	1,662	5,720	814	2	8,198
Общо финансови активи	**2,464**	**115,147**	**46,146**	**2,838**	**166,595**
Банкови заеми	-	106,167	45,256	-	151,423
Други задължения	538	2,529	9,539	448	13,054
Общо финансови пасиви	**538**	**108,696**	**54,795**	**448**	**164,477**

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

		USD	
		31.12.2014 BGN '000	**31.12.2013 BGN '000**
Финансов резултат	+	66	173
Натрупани печалби	+	66	173
Финансов резултат	-	(66)	(173)
Натрупани печалби	-	(66)	(173)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2014 г. би бил увеличение с 66 х.лв. (0.25 %) (2013 г: в посока увеличение в размер на 173 х.лв. (0.52 %).Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби".

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Влиянието на останалите валути (извън щ.долар) при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на дружеството (след облагане). Крайният ефект върху нея за 2014 г. е в посока увеличение в размер на 96 х.лв. (0,36%) (за 2013 г.: в посока увеличение в размер на 184 х.лв (0,55%). Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока увеличение /намаление и рефлектира в компонент „натрупани печалби".

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено от една страна, на ценови риск от два фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 80 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 50 % от разходите за производство; и

б) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

От друга страна, дружеството е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски рабати. Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 70 български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с дистрибутори, които работят с НЗОК и държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. В този смисъл независимо, че е налице концентрация на кредитен риск, той се контролира посредством подбор, текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори, както и пряка комуникация с тях и търсене на бързи мерки при първи индикатори за проблеми.

Дружеството има концентрация на вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

	31.12.2014	***31.12.2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Клиент 1	19%	23%
Клиент 2	21%	24%
Клиент 3	25%	20%

Дружеството текущо управлява концентрацията на вземанията от свързани лица чрез прилагане на кредитни лимити и допълнителни обезпечения под формата на залог на ценни книжа и други активи и прилагане на записи на заповед.

Дружеството има концентрация на търговски вземания от един клиент извън свързаните лица в размер на 71.32 % от всички търговски вземания (31.12.2013 г.: 53.81 %).

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти, вкл. свързани лица, и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. При необходимост се изискват допълнителни обезпечения под формата на залози и ипотеки, авали и други.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2014 г.	до 1 м *BGN'000*	от 1 до 3 м *BGN'000*	от 3 до 6 м *BGN'000*	от 6 до 12 м *BGN '000*	от 1 -до 2 г *BGN '000*	от 2 -до 5 г *BGN '000*	над 5 г *BGN '000*	Общо *BGN '000*
Банкови заеми	19,017	1,711	13,415	66,367	8,245	23,496	9,847	**142,098**
Други заеми и задължения	12,070	2,241	22	580	32	5	-	**14,950**
Общо пасиви	**31,087**	**3,952**	**13,437**	**66,947**	**8,277**	**23,501**	**9,847**	**157,048**

31 декември 2013 г.	до 1 м *BGN'000*	от 1 до 3 м *BGN'000*	от 3 до 6 м *BGN'000*	от 6 до 12 м *BGN '000*	от 1 -до 2 г *BGN '000*	от 2 -до 5 г *BGN '000*	над 5 г *BGN '000*	Общо *BGN '000*
Банкови заеми	8,627	20,399	55,991	24,279	8,899	24,918	17,603	**160,716**
Други заеми и задължения	6,622	5,806	15	575	46	8	-	**13,072**
Общо пасиви	**15,249**	**26,205**	**56,006**	**24,854**	**8,945**	**24,926**	**17,603**	**173,788**

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

31 декември 2014 г.	**безлихвени**	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи на разположение и за продажба	4,439	-	-	4,439
Заеми и вземания	92,655	-	63,816	156,471
Парични средства и парични еквиваленти	143	2,792	-	2,935
Общо финансови активи	**97,237**	**2,792**	**63,816**	**163,845**
Банкови заеми	83	136,041	-	136,124
Други заеми и задължения	14,842	94	-	14,936
Общо финансови пасиви	**14,925**	**136,135**	**-**	**151,060**

31 декември 2013 г.	**безлихвени**	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи на разположение и за продажба	6,862	-	-	6,862
Заеми и вземания	94,064	-	57,471	151,535
Парични средства и парични еквиваленти	67	8,131	-	8,198
Общо финансови активи	**100,993**	**8,131**	**57,471**	**166,595**
Банкови заеми	266	151,157	-	151,423
Други заеми и задължения	12,949	105	-	13,054
Общо финансови пасиви	**13,215**	**151,262**	**-**	**164,477**

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

2014 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	***Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)***	***Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)***
EUR	Увеличение	(503)	(503)
BGN	Увеличение	(110)	(110)
EUR	Намаление	503	503
BGN	Намаление	110	110

2013 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	***Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)***	***Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)***
EUR	Увеличение	(478)	(478)
BGN	Увеличение	(204)	(204)
EUR	Намаление	478	478
BGN	Намаление	204	204

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2014 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките на 25 - 30 % (2013 г.: 25 % – 30 %).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	2014	*2013*
	BGN '000	***BGN '000***
Общо дългов капитал, в т.ч:	**136,218**	**151,528**
заеми от банки	*136,124*	*151,423*
задължения по финансов лизинг	*94*	*105*
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	**(2,935)**	**(8,198)**
Нетен дългов капитал	**133,283**	**143,330**
Общо собствен капитал	**389,706**	**370,735***
Общо капитал	**522,989**	**514,065**
Съотношение на задлъжнялост	**0.25**	**0.28**

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 28, № 30, № 33, № 35 и № 40.*

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

43. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти:

- таблетни форми;
- ампулни форми;
- други форми.

Другите форми включват основно: лиофилни продукти, унгвенти, сиропни форми, капки, супозитори и други.

Сегментни приходи, разходи и резултати включват:

	Таблетни форми		***Ампулни форми***		***Други форми***		***Общо***	
	2014	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*
	BGN'000	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*
Приход на сегмента	136,700	147,808	34,405	34,685	30,351	33,561	201,456	216,054
Себестойност на сегмента	(59,628)	(60,896)	(17,545)	(15,306)	(22,707)	(22,686)	(99,880)	(98,888)
Резултат на сегмента	**77,072**	**86,912**	**16,860**	**19,379**	**7,644**	**10,875**	**101,576**	**117,166**
Неразпределени оперативни доходи от дейността							4,013	3,079
Неразпределени оперативни разходи от дейността							(81,757)	(74,812)
Печалба от оперативната дейност							**23,832**	**45,433**
Обезценка на нетекущи активи							(3,252)	(193)
Финансови приходи/(разходи), нетно							8,325	(7,351)
Печалба преди данъци върху печалбата							**28,905**	**37,889**
Разход за данъци върху печалбата							(2,374)	(4,349)
Нетна печалба за годината							**26,531**	**33,540**

Сегментни активи и пасиви включват:

Активи на сегмента	***Таблетни форми***		***Ампулни форми***		***Други форми***		***Общо***	
	2014	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*
	BGN'000	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*
Имоти, машини, оборудване	81,137	83,262	17,326	18,330	11,928	15,067	110,391	116,659
Материални запаси	28,659	26,265	13,163	13,073	9,947	10,359	51,769	49,697
Активи на сегмента	**109,796**	**109,527**	**30,489**	**31,403**	**21,875**	**25,426**	**162,160**	**166,356**
Неразпределени активи							**393,835**	**383,946**
Общо активи							**555,995**	**550,302**

Пасиви на сегмента	***Таблетни форми***		***Ампулни форми***		***Други форми***		***Общо***	
	2014	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*
	BGN'000	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*
Задължения към персонала	169	170	145	116	206	233	520	519
Задължения към социално осигуряване	66	66	52	44	81	89	199	199
Пасиви на сегмента	**235**	**236**	**197**	**160**	**287**	**322**	**719**	**718**
Неразпределени пасиви							**165,570**	**178,849**
Общо пасиви							**166,289**	**179,567**

Капиталовите разходи, амортизациите и непаричните разходи, различни от амортизации по бизнес сегменти включват:

	Таблетни форми		*Ампулни форми*		*Други форми*		*Общо*	
	2014	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*	*2014*	*2013*
	BGN'000	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*	*BGN'000*
Капиталови разходи	919	13,827	3,773	-	197	461	4,889	14,288
Амортизация	4,675	1,889	1,866	1,592	1,960	1,747	8,501	5,228
Непарични разходи, различни от амортизация	2,137	806	463	132	685	361	3,285	1,299

44. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица	***Вид на свързаност***	***Период на свързаност***
Телекомплект инвест АД	Дружество – основен акционер	2013 г. и 2014 г.
Донев инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер	2013 г. и 2014 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Българска роза Севтополис АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Софарма Поланд ООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г
Софарма САЩ	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Екстаб Корпорейшън	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Екстаб фарма лимитид	Дъщерно дружество чрез Екстаб Корпорейшън	2013 г. и 2014 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Софарма Украйна ЕООД	Дъщерно дружество	2013 г. и 2014 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество	от 30.09.2014 г.
Софарма Здровит АД - в ликвидация	Дъщерно дружество	до 22.03.2013 г.
Медика АД	Асоциирано дружество	от 04.11.2014 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество чрез Българска роза Севтополис АД	2013 г. и 2014 г.
Брититрейд СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2013 г. и 2014 г.
Табина ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2013 г. и 2014 г.
ЗАО Интерфарм	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2013 г. и 2014 г.
Бризфарм СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2013 г. и 2014 г.
Виватон плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2013 г. и 2014 г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 01.06.2013 г. и 2014 г.
Фармацевт плюс ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 29.04.2013 г. до 31.05.2013 г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 01.03.2013 г. и 2014 г.
Вестфарм ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 04.07.2013 г. и 2014 г.
Вестфарм ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.01.2013 г. до 03.07. 2013 г.
Алеан ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 07.02.2013 г. и 2014 г.
Алеан ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.01.2013 г. до 06.02.2013 г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 02.09.2013 г. и 2014 г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 18.01.2013 г. до 01.09.2013 г.
БелАгроМед	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 30.07.2013 г. и 2014 г
БелАгроМед	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 18.01.2013 г. до 29.07.2013 г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	от 20.01.2014 г.
СпецАфармация БООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 03.09.2013 г. до 19.01. 2014 г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	от 17.12.2013 г. и 2014 г.
Мед-дент ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 03.09.2013 г. до 16.12. 2013 г.
ООО Беллерофон	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	от 27.11.2014 г.
ООО Беллерофон	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 28.08.2014 г. до 26.11.2014 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г. и 2014 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г. и 2014 г.

Елфарма АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г. и 2014 г.
Фармахим Холдинг ЕАД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Ес Си Ес Франчайз АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Минералкомерс АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
София Информ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Санита франчайзинг АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2013 г. и 2014 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2013 г. и 2014 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2013 г. и 2014 г.
Ритон П	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2013 г.
Медийна група България Холдинг	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	до 25.04.2013 г.

Доставки от свързани лица:	***2014***	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Доставки на материални запаси от:		
Дружества под общ индиректен контрол	9,748	7,826
Дъщерни дружества	3,695	4,171
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	290	657
	13,733	**12,654**
Доставки на услуги от:		
Дъщерни дружества	38,706	32,801
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	4,042	2,777
Дружества под общ индиректен контрол	2,091	2,160
Дружества основни акционери	250	291
	45,089	**38,029**
Доставка на дълготрайни материални активи от:		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	390	4,075
	390	**4,075**
Доставки за придобиване на дълготрайни активи:		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	3,099	11,760
Дъщерни дружества	38	-
	3,137	**11,760**
Предплатени разходи		
Дружества под общ индиректен контрол	1,613	-
Дъщерни дружества	301	1,154
	1,914	**1,154**
Начислени дивиденти на:		
Дружества основни акционери	4,222	4,268
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	464	464
Дъщерни дружества	15	17
	4,701	**4,749**
Общо	**68,964**	**72,421**

Продажби на свързани лица	***2014***	***2013***
	BGN '000	***BGN '000***
Продажби на готова продукция за:		
Дъщерни дружества	104,010	117,446
Дружества под общ индиректен контрол	-	187
	104 ,010	**117,633**
Продажби на стоки и материали за:		
Дъщерни дружества	17,555	16,136
Дружества под общ индиректен контрол	1,002	874
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	51	4
	18,608	**17,014**
Продажби на услуги за:		
Дъщерни дружества	1,712	1,763
Дружества под общ индиректен контрол	90	98
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	50	95
	1,852	**1,956**
Продажби на дълготрайни материални активи за:		
Дъщерни дружества	-	38
	-	**38**
Лихви по предоставени заеми на:		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2,239	2,917
Дъщерни дружества	491	387
Дружества под общ индиректен контрол	336	445
Дружества основни акционери	-	156
	3,066	**3,905**
Приходи от ликвидационни дялове в:		
Дъщерни дружества	-	109
	-	**109**
Приходи от дивиденти от:		
Дъщерни дружества	6,302	5,689
Дружества под общ индиректен контрол	3	46
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	-	154
	6,305	**5,889**
Общо	**133,841**	**146,544**

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 22, № 25 и № 36.* Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1*.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 979 х.лв. (2013 г.: 1,174 х.лв.), в т.ч:

- текущи възнаграждения – 844 х.лв. (2013 г.: 762 х.лв.);
- тантиеми – 135 х.лв. (2013 г.: 412 х.лв).

45. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 09.01.2015 г. е проведено извънредно общо събрание на акционерите, на което е одобрен договора за преобразуване чрез вливане на Български роза - Севтополис АД в Софарма АД, както и е взето решение за увеличение на основния капитал на Софарма АД от 132,000,000 лева на 134,798,527 лева чрез издаването на до 2,798,527 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка една и емисионна стойност 4.14 лева, равна на справедливата цена на една акция на Софарма АД, във връзка с вливането на Българска роза - Севтополис АД. Вписването в Търговския регистър е извършено на 26.02.2015 г.

С решение на Съвета на директорите от 10.02.2015 г. е определен конкретният размер на увеличението на основния капитал на Софарма АД във връзка с вливането на Българска роза – Севтополис АД в Софарма като неговият размер се увеличава от 132,000,000 лева на 134,797,899 лева чрез издаването на 2,797,899 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка една. Паричните плащания към акционерите на преобразуващото се дружество Българска роза – Севтополис АД съгл. чл. 261 б, ал. 2 от Търговския закон са определени в размер на 2,597 лева.

През периода 26.01-19.03.2015 г. са изплатени частично вноските по дяловия капитал на новоучреденото през 2014 г. дъщерно дружество Софарма Казахстан в размер на 258 х. лв. (132 х.евро). Срокът за окончателното внасяне на капитала е 31.05.2015 г.

На 28.01.2015 г. е проведено съдебно заседание пред съда в Полша по дело, заведено от Софарма АД за признаване и привеждане в изпълнение решение на Арбитражния съд в Париж (*Приложение № 41*). От страна на ответника по делото е постъпил отказ да признае и изпълни арбитражното решение. С постановление от 25.02.2015 г. съдът в Полша е постановил, че арбитражното решение подлежи на изпълнение. Това постановление на съда не е влязло в сила поради процедура по неговото обжалване.

На 17.03.2015 г. е сключена извънсъдебна спогодба между Софарма АД (като поръчител по договор за доставка и универсален правоприемник на Българска роза – Севтополис АД, прекратено поради вливането му в Софарма АД) и дружество доставчик на влятото дъщерното дружество, с която спогодба се уреждат отношенията по всички водени между страните спорове, включително и свързаните с тях обезпечителни дела (*Приложение № 41*). На същата дата (17.03.2015 г.) съгласно договореностите между страните, Софарма АД е изплатило на дружеството доставчик на Българска роза – Севтополис АД сумата в размер на 1,246 х.лв. (673 х.щ.д. и 4 х.евро), представляваща остатък след извършено взаимно прихващане между страните. На 19.03.2015 г. всяка от страните е оттеглила жалбите си срещу съдебните решения по делата и е поискала отмяна на наложените по тях обезпечения както и връщане на дадените гаранции във връзка с обезпеченията (*Приложение № 28*).

На 19.03.2015 г. е сключен договор между Софарма АД и ПАО Витамини, на базата на който търговски вземания на Софарма АД в размер на 12,774 х. евро се трансформират в техния еквивалент в гривни за 316,532 х. гривни. Това право на вземане съгласно Решение на СД на Софарма АД от 20.03.2015 г. ще бъде използвано като допълнителна вноска при увеличението на уставния капитал на Софарма Украйна ООД. Процесът по увеличението на капитала се очаква да приключи не по-късно от 10.04.2015 г.

На 23.03.2015 г. Съветът на директорите е взел решение за провеждане на предвидената в Закона за публично предлагане на ценни книжа(ЗППЦК) процедура за отправяне на търгово предложение по чл. 149, ал. 6 от ЗППЦК за закупуване от Софарма АД на всички акции на Момина Крепост АД от останалите акционери. На 24.03.2015 г. е подадено заявление за търгово предложение в Комисията за финансов надзор, която все още не е взела отношение.